

Studieplan 2012/2013

Grunnskolelærerutdanning 1. - 7. trinn, campus

Studiepoeng: 240

Studiets varighet, omfang og nivå

Grunnskoleutdanningen er fireårig og gir tilsammen 240 studiepoeng (sp)

Innledning

Kunnskapsdepartementet har fastsatt nasjonale rammer for de nye grunnskolelærerutdanningene. Lærerutdanningsinstitusjonene er ansvarlige for å utvikle utdanningene i tråd med de nasjonale rammene. Hver grunnskolelærerutdanning skal ha en programplan som inneholder bestemmelser om faglig innhold, praksisopplæringen, organisering, arbeidsformer og vurderingsordninger.

Programplan for grunnskolelærerutdanningen for 1.-7. trinn ved Høgskolen i Hedmark bygger på følgende nasjonale grunnlagsdokumenter:

- Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningen for 1.- 7. trinn og 5.-10. trinn
- Nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanningen 1.-7. trinn
- St.meld. nr. 11 (2008-2009) *Læreren – rollen og utdanningen*
- Lov om universiteter og høyskoler
- Læreplanverket for Kunnskapsløftet
- Forskrift til opplæringslova, kap 14 om krav til kompetanse for lærere
- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning
- Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning

I det nasjonale samarbeidet om grunnskolelærerutdanningene er landet delt inn i regioner. Høgskolen i Hedmark og Høgskolen i Oslo samarbeider innenfor region Oslo Nord. Høgskolene har begge valgt en flerkulturell profil på utdanningene, samarbeider om fagtilbud og legger til rette for studentmobilitet.

Læringsutbytte

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene har fastsatt læringsutbytte for utdanningen for 1.-7. trinn. Studentene skal i løpet av utdanningen tilegne seg kunnskapene, ferdighetene og den generelle kompetansen som er beskrevet i læringsutbytteformuleringene.

Kunnskap

Kandidaten

- har faglige og fagdidaktiske kunnskaper i matematikk, norsk og øvrige fag som inngår i utdanningen, og solid kunnskap om begynneropplæring for de yngste elevene i fagene og lesing, skriving og regning
- har kunnskap om arbeid med elevenes grunnleggende ferdigheter i å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig, regne og bruke digitale verktøy i og på tvers av fag
- har kunnskap om det helhetlige opplæringsløpet, med vekt på overgangen fra barnehage til skole og barnetrinn til ungdomstrinn
- har kunnskap om skolens og lærerprofesjonens egenart, historie, utvikling og plass i samfunnet
- har kunnskap om lovgrunnlag, herunder skolens formål, verdigrunnlag, læreplaner og elevers ulike rettigheter
- har kunnskap om læreplanarbeid og om skolen som organisasjon
- har kunnskap om barns og unges læring, utvikling og dannelse i ulike sosiale, flerkulturelle og flerspråklige kontekster
- har kunnskap om klasseledelse og klassemiljø og om utvikling av gode relasjoner til og mellom elever
- har kunnskap om viktigheten av og forutsetninger for god kommunikasjon og godt samarbeid mellom skole og hjem
- har kunnskap om et bredt repertoar av arbeidsmåter, læringsressurser og læringsarenaer og om sammenhengen mellom mål, innhold, arbeidsmåter, vurdering og de enkelte elevenes forutsetninger
- har kunnskap om barns og unges oppvekstmiljø, likestilling og identitetsarbeid
- har kunnskap om barn i vanskelige situasjoner og om barns rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- har kunnskap om nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen

Ferdigheter

Kandidaten

- kan tilrettelegge for progresjon i opplæringen av de grunnleggende ferdighetene tilpasset elever på 1.-7. trinn
- kan selvstendig og i samarbeid med andre planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning i og på tvers av fag, med utgangspunkt i forsknings- og erfaringsbasert kunnskap
- kan tilrettelegge for og lede gode og kreative læringsmiljøer

Høgskolen i Hedmark

- kan tilrettelegge for estetisk utfoldelse, opplevelse og erkjennelse
- kan tilpasse opplæringen til elevers ulike evner og anlegg, interesser og sosiokulturelle bakgrunn, motivere
- kan vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling i forhold til opplæringens mål, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elever kan vurdere egen læring
- forstår de samfunnsmessige perspektivene knyttet til teknologi- og medieutviklingen (trygg bruk, personvern, ytringsfrihet) og kan bidra til at barn og unge utvikler et reflektert forhold til digitale arenaer
- kan kritisk reflektere over egen og skolens praksis i arbeidet med videreutvikling av lærerrollen og profesjonsetiske spørsmål
- mestrer norsk muntlig, norsk skriftlig både bokmål og nynorsk, og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng
- kan vurdere og bruke relevante forskningsresultater og selv gjennomføre systematisk utviklingsarbeid
- kan i samarbeid med foresatte og faglige instanser identifisere behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak
- kan legge til rette for utvikling av kompetanse i entreprenørskap og for at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- har god forståelse for globale spørsmål og bærekraftig utvikling

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan bidra til profesjonelt lærerfelleskap med tanke på videreutvikling av god praksis og yrkesetisk plattform
- kan stimulere til demokratiforståelse, demokratisk deltakelse og evne til kritisk refleksjon tilpasset aktuelle klassetrinn
- kan bidra til å styrke internasjonale og flerkulturelle dimensjoner ved skolens arbeid og bidra til forståelse for samenes status som urfolk
- kan identifisere egne lærings- og kompetansebehov i tilknytning til læreryrket

innehar en endrings- og utviklingskompetanse som grunnlag for å møte framtidens skole

Forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene har fastsatt læringsutbytte for utdanningen for 1.-7. trinn. Studentene skal i løpet av utdanningen tilegne seg kunnskapene, ferdighetene og den generelle kompetansen som er beskrevet i læringsutbytteformuleringene.

Kunnskap

Kandidaten

- har faglige og fagdidaktiske kunnskaper i matematikk, norsk og øvrige fag som inngår i utdanningen, og solid kunnskap om begynneropplæring for de yngste elevene i fagene og lesing, skriving og regning
- har kunnskap om arbeid med elevenes grunnleggende ferdigheter i å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig, regne og bruke digitale verktøy i og på tvers av fag
- har kunnskap om det helhetlige opplæringsløpet, med vekt på overgangen fra barnehage til skole og barnetrinn til ungdomstrinn
- har kunnskap om skolens og lærerprofesjonens egenart, historie, utvikling og plass i samfunnet
- har kunnskap om lovgrunnlag, herunder skolens formål, verdigrunnlag, læreplaner og elevers ulike rettigheter
- har kunnskap om læreplanarbeid og om skolen som organisasjon
- har kunnskap om barns og unges læring, utvikling og dannelse i ulike sosiale, flerkulturelle og flerspråklige kontekster
- har kunnskap om klasseledelse og klassemiljø og om utvikling av gode relasjoner til og mellom elever
- har kunnskap om viktigheten av og forutsetninger for god kommunikasjon og godt samarbeid mellom skole og hjem
- har kunnskap om et bredt repertoar av arbeidsmåter, læringsressurser og læringsarenaer og om sammenhengen mellom mål, innhold, arbeidsmåter, vurdering og de enkelte elevenes forutsetninger
- har kunnskap om barns og unges oppvekstmiljø, likestilling og identitetsarbeid
- har kunnskap om barn i vanskelige situasjoner og om barns rettigheter i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- har kunnskap om nasjonalt og internasjonalt forsknings- og utviklingsarbeid med relevans for lærerprofesjonen

Ferdigheter

Kandidaten

- kan tilrettelegge for progresjon i opplæringen av de grunnleggende ferdighetene tilpasset elever på 1.-7. trinn
- kan selvstendig og i samarbeid med andre planlegge, gjennomføre og reflektere over undervisning i og på tvers av fag, med utgangspunkt i forsknings- og erfaringsbasert kunnskap
- kan tilrettelegge for og lede gode og kreative læringsmiljøer

Høgskolen i Hedmark

- kan tilrettelegge for estetisk utfoldelse, opplevelse og erkjennelse
- kan tilpasse opplæringen til elevers ulike evner og anlegg, interesser og sosiokulturelle bakgrunn, motivere
- kan vurdere og dokumentere elevers læring og utvikling i forhold til opplæringens mål, gi læringsfremmende tilbakemeldinger og bidra til at elever kan vurdere egen læring
- forstår de samfunnsmessige perspektivene knyttet til teknologi- og medieutviklingen (trygg bruk, personvern, ytringsfrihet) og kan bidra til at barn og unge utvikler et reflektert forhold til digitale arenaer
- kan kritisk reflektere over egen og skolens praksis i arbeidet med videreutvikling av lærerrollen og profesjonsetiske spørsmål
- mestrer norsk muntlig, norsk skriftlig både bokmål og nynorsk, og kan bruke språket på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng
- kan vurdere og bruke relevante forskningsresultater og selv gjennomføre systematisk utviklingsarbeid
- kan i samarbeid med foresatte og faglige instanser identifisere behov hos elevene og iverksette nødvendige tiltak
- kan legge til rette for utvikling av kompetanse i entreprenørskap og for at lokalt arbeids-, samfunns- og kulturliv involveres i opplæringen
- har god forståelse for globale spørsmål og bærekraftig utvikling

Generell kompetanse

Kandidaten

- kan bidra til profesjonelt lærerfelleskap med tanke på videreutvikling av god praksis og yrkesetisk plattform
- kan stimulere til demokratiforståelse, demokratisk deltakelse og evne til kritisk refleksjon tilpasset aktuelle klasstrinn
- kan bidra til å styrke internasjonale og flerkulturelle dimensjoner ved skolens arbeid og bidra til forståelse for samenes status som urfolk
- kan identifisere egne lærings- og kompetansebehov i tilknytning til læreryrket

innehar en endrings- og utviklingskompetanse som grunnlag for å møte framtidens skole

Målgruppe

Alle som ønsker å kvalifisere seg for lærerstilling på 1.-7. trinn

Kompetanse

.

Opptakskrav

Generell studiekompetanse eller realkompetanse på tilsvarende nivå.

Undervisnings- og læringsformer

Se programplanen

Vurderingsformer

Vurderingsform vil bli omtalt under hvert emne

Internasjonalisering

Det vil bli lagt til rette for internasjonalt semester i vårsemesteret i tredje - eller fjerde studieår. Høgskolen har avtaler med en rekke lærerutdanningsinstitusjoner i andre land, og det vil være muligheter for studenter å søke om å ta deler av studiet ved institusjoner som høgskolen har avtaler med. Høgskolen vil i samarbeid med samarbeidende institusjoner i utlandet, utarbeide ulike studietilbud for studenter som velger bestemte studiefagskombinasjoner i sitt fjerde studieår, og for studenter i tredje studieår som ønsker å skrive sin bacheloroppgave i tilknytning til bestemte fag.

Studenter som søker om å ha et internasjonalt semester som en del av sin grunnskolelærerutdanning, må i løpet av studiet ha fulgt normal studieprogresjon og ha bestått tidligere eksamener og praksis.

Internasjonaliseringen vil også synliggjøres ved at deler av pensum i utdanningen vil omfatte faglitteratur på engelsk.

I høgskolens internasjonale arbeid legges det også til rette for at internasjonale grads- og utvekslingsstudenter tas opp på høgskolens studieprogram. Avdelingen på Hamar har blant annet norskkurs for internasjonale studenter, og årsstudium i norsk språk og kultur for internasjonale studenter. Det vil bli arbeidet med hvordan dette og andre internasjonale studietilbud kan bidra til internasjonalisering hjemme tilknyttet grunnskolelærerutdanningene.

Studiets innhold, oppbygging og organisering

Se Programplanen og planen for praksisopplæring

Emnetabell

Obligatoriske emner

Studiepoeng År 1 År 2 År 3 År 4

- [Matematikk: Emne 1](#)
15 studiepoeng Høst 1 Vår 1
- [Matematikk: Emne 2](#)
15 studiepoeng Høst 2 Vår 2
- [Norsk 1, Emne1: Skriftlege og munnlege tekstar](#)
15 studiepoeng Høst 1
- [Norsk 1, Emne 2: Lesing og skriving i eit utviklingsperspektiv](#)
15 studiepoeng Vår 1
- [Pedagogikk og elevkunnskap 1](#)
15 studiepoeng Høst 1 Vår 1
- [Pedagogikk og elevkunnskap 2](#)
15 studiepoeng Høst 2 Vår 2
- [Pedagogikk og elevkunnskap 3](#)
15 studiepoeng Høst 3
- [Pedagogikk og elevkunnskap 4](#)
15 studiepoeng Vår 3

Obligatoriske emner - praksis

Studiepoeng År 1 År 2 År 3 År 4

- [Praksisopplæring 1. studieår](#)

0 studiepoeng Høst 1 Vår 1

- [Praksisopplæring 2. studieår](#)

0 studiepoeng Høst 2 Vår 2

- [Praksisopplæring 3. studieår](#)

0 studiepoeng Høst 3 Vår 3

- [Praksisopplæring 4. studieår](#)

0 studiepoeng Høst 4

Valgfrie emner 2. studieår: Engelsk, Naturfag eller RLE

Studiepoeng År 1 År 2 År 3 År 4

- [Engelsk 1, emne 1: Å lære engelsk](#) (optional)

15 studiepoeng Høst 2

- [Engelsk 1, emne 2: Engelsk språk, tekst og kultur](#) (optional)

15 studiepoeng Vår 2

- [Naturfag 1, emne 1: Introduksjon til naturfaget](#) (optional)

15 studiepoeng Høst 2

- [Naturfag 1, emne 2: Naturfagundervisning i barneskolen](#) (optional)

15 studiepoeng Vår 2

- [RLE 1, emne 1: Religion, livssyn og fagdidaktikk](#) (optional)

15 studiepoeng Høst 2

- [RLE 1, emne 2: Religion, filosofi og etikk](#) (optional)

15 studiepoeng Vår 2

Valgfrie emner 3. studieår: Norsk eller Matematikk

Studiepoeng År 1 År 2 År 3 År 4

- [Matematikk 2 i GLU 1-7: Emne 1](#) (optional)

15 studiepoeng Høst 3

- [Matematikk 2 GLU 1-7: Emne 2](#) (optional)

15 studiepoeng Vår 3

- [Norsk 2 i GLU 1-7](#) (optional)

30 studiepoeng Høst 3 Vår 3

Valgfrie emner 4. studieår: Samfunnsfag, Kroppsøving, Mat og helse, Musikk,

Valgfrie emner fra tidligere studieår, Andre skoler relevante fag, Mastergrad 1.år

Emneoversikt

2MA171-1 Matematikk: Emne 1

Emnekode: 2MA171-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på barnetrinnet, særlig tallforståelse og regning, geometri og måling, overgangen fra aritmetikk til algebra, med et spesielt fokus på begynneropplæringen
- har kunnskap i algebra, geometri, funksjoner, statistikk, kombinatorikk og sannsynlighetsregning og kan knytte denne kunnskapen til lærestoffet på barnetrinnet
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold i barnehagen og på ungdomstrinnet og om overgangene barnehage/skole og barnetrinn/ungdomstrinn
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av tallbegrep og tallsystemer

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever i trinn 1-7 med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og

kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene

- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse opplæringen til elevenes ulike behov
- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
- kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn

Innhold

En grov innholdsbeskrivelse av innholdet i emne 1 er å finne under. Den tematiske oversikten under må ikke oppfattes som adskilte punkter. Det er et avgjørende poeng at studentene kan se helhet og sammenheng i temaene slik de beskrives. Noen temaer vil gjennomgripe hele studiet i matematikk 1, og de vil være å finne i innholdsbeskrivelsen av begge emnene av faget. Studentene vil oppleve at emnene fra denne kategorien tas opp i forskjellig kontekst på flere tidspunkt i studieforløpet, og at mange av disse temaene behandles under og i forbindelse med praksisperiodene de to første studieårene.

Temaer

- Moden matematikkforståelse, samt kunnskap om læring og undervisning av grunnskolens matematikk knyttet til fagområdene
  - oTall og regning med vekt på tallbegrep og tallforståelse, posisjonssystemet og de fire regningsarter, brøk, desimaltall og prosent.
  - oGeometri og måling med utgangspunkt i grunnskolens trinn 1.-7.
  - oStatistikk og sannsynlighet, spesielt beskrivende statistikk, sannsynlighet og sannsynlighetsmodeller.
- Begynneropplæring i matematikk
- Overgang barnehage/skole, begrepsutvikling, telling og antallsforståelse, klassifisering og sortering.
- Matematikk og kommunikasjon
- Språkets betydning i matematikkfaget og matematikkens språk.
- Læring og undervisning (emne 1 og 2)
- Teorier om læring og de konsekvenser dette har for matematikkundervisning.
- Elev- og lærerferdigheter i matematikk (emne 1 og 2)
- Arbeidsformer og metoder i matematikkundervisning sett fra et elev- og lærerperspektiv.
- Vurdering (emne 1 og 2)
- Begrepet matematisk kompetanse, vurdering for og av læring i matematikk, kartleggingsverktøy og problemstillinger knyttet til tilpasset opplæring.
- Norske læreplaner (emne 1 og 2)

Arbeid med Kunnskapsløftet, historiske linjer i norske læreplaner, hovedområder og kompetansemål i matematikk og de grunnleggende ferdigheter.

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen består av: individuelt arbeid, arbeid i basisgrupper, forelesninger, klasseundervisning/regnegrupper og seminarer. I tillegg vil det kunne bli gitt ekstra kurs etter behov. Det vil også være aktuelt med ekskursjoner i løpet av studiet.

Ved oppstart av hvert semester blir det delt ut en semesterplan med beskrivelse av undervisningen det aktuelle semesteret. Det vil i tillegg bli utarbeidet arbeidsprogrammer for spesifiserte perioder med detaljert oversikt over organisering, aktuelt lesestoff, øvingsoppgaver og innleveringsoppgaver. Det IKT-baserte studiestøttesystem Fronter vil bli brukt til distribusjon av fagmateriale og til å gi oppgaver og motta besvarelser. Et variert utvalg av digitale/tekniske undervisningsverktøy vil bli brukt i kurset.

Studentene skal også utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanene, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperiodene, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminarene etter praksisperiodene.

Praksis

Matematikk 1 og praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen 1.-7. trinn vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre de to første årene av studiet. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i matematikk 1. Det er avgjørende viktig at studentene ser helhet og samsvar mellom pedagogikk- og elevkunnskapsfaget, undervisningsfagene og praksisopplæringen.

Under følger eksempelvis temaer til fokusområder i praksisopplæringens to første år. Detaljerte oppgaveformuleringer gis via semester- og arbeidsprogrammer.

Første semester

- Organisering av matematikkundervisning. (I tilknytning til observasjonspraksis.)
- Arbeidsformer og metoder i matematikkundervisningen. (I tilknytning til ordinær praksis.)

Andre semester

Representasjonsformer – tallbegrep og tallforståelse i begynneropplæringen i matematikk.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Det blir gitt 2-3 obligatoriske oppgaver. Oppgaveformen kan variere og vil bli redgjort for i detalj via semesterplaner/arbeidsprogrammer. Alle innleveringsoppgavene må være godkjent. Obligatoriske seminarer, kurs, ekskursjoner og utedager som blir presisert i semesterplanene. • Deltakelse på kurs i bruk av digitale verktøy som for eksempel regneark, dynamisk geometriprogram og digital tavle. • Deltakelse på seminarer med faglig eller fagdidaktisk innhold der studentene legger fram sitt arbeide om et bestemt emne til diskusjon. • Deltakelse på ekskursjoner med faglig eller fagdidaktisk innhold. • Deltakelse på tverrfaglige seminarer og utedager. • Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanen i emnet. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

Individuell skriftlig eksamen på 5 timer som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F., der E er laveste ståkarakter. Eksamen teller 50% av endelig karakter i matematikk 1.

Tillatte hjelpemidler ved skriftlig eksamen:

- Gjeldende læreplan for grunnskolen
- 8 A4-sider med håndskrevne notater

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2MA171-2 Matematikk: Emne 2

Emnekode: 2MA171-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Kunnskap

Studenten

- har inngående undervisningskunnskap i matematikken elevene arbeider med på barnetrinnet, særlig tallforståelse og regning, geometri og måling, overgangen fra aritmetikk til algebra, med et spesielt fokus på begynneropplæringen
- har kunnskap i algebra, geometri, funksjoner, statistikk, kombinatorikk og sannsynlighetsregning og kan knytte denne kunnskapen til lærestoffet på barnetrinnet
- har kunnskap om språkets rolle for læring av matematikk
- har kunnskap om vanlige interaksjonsmønstre og kommunikasjon knyttet til matematikkundervisning
- har kunnskap om den betydningen semiotiske representasjonsformer har i matematikk, og hvilke utfordringer som er knyttet til overganger mellom representasjonsformer
- har undervisningskunnskap om betydningen av regning som grunnleggende ferdighet i alle skolefag
- har kunnskap om å uttrykke seg muntlig, lese, uttrykke seg skriftlig og kunne bruke digitale verktøy i matematikkfaget
- har kunnskap om matematikkfagets innhold i barnehagen og på ungdomstrinnet og om overgangene barnehage/skole og barnetrinn/ungdomstrinn
- har kunnskap om ulike teorier for læring, og om sammenheng mellom læringssyn og fag- og kunnskapssyn
- har kunnskap om et bredt metoderepertoar for undervisning i matematikk
- har kunnskap om matematikkens historiske utvikling, spesielt utviklingen av tallbegrep og tallsystemer

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning for alle elever i trinn 1-7 med fokus på variasjon og elevaktivitet, forankret i forskning, teori og praksis
- har gode praktiske ferdigheter i muntlig og skriftlig kommunikasjon i matematikkfaget, og kompetanse til å fremme slike ferdigheter hos elevene
- kan bruke arbeidsmåter som fremmer elevenes undring, kreativitet og evne til å arbeide systematisk med utforskende aktiviteter, begrunnelser, argumenter og bevis
- kan bruke og vurdere kartleggingsprøver og ulike observasjons- og vurderingsmåter, for å tilpasse

opplæringen til elevenes ulike behov

- kan kommunisere med elever, enkeltvis og i ulike gruppesammensetninger, lytte til, vurdere og gjøre bruk av elevers innspill, og institusjonalisere kunnskap
- kan analysere og vurdere elevers tenkemåter, argumentasjon og løsningsmetoder fra ulike perspektiver på kunnskap og læring
- kan forebygge og oppdage matematikkvansker og tilrettelegge for mestring hos elever med ulike typer matematikkvansker

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for matematikkfagets betydning som allmenndannende fag og dets samspill med kultur, filosofi og samfunnsutvikling
- har innsikt i matematikkfagets rolle innenfor andre fag og i samfunnet for øvrig
- har innsikt i matematikkfagets betydning for deltakelse i et demokratisk samfunn

Innhold

En grov innholdsbeskrivelse av innholdet i Matematikk 1 – emne 2 er å finne under. Den tematiske oversikten under må ikke oppfattes som adskilte punkter. Det er et avgjørende poeng at studentene kan se helhet og sammenheng i temaene slik de beskrives. Noen temaer vil gjennomgripe hele studiet i matematikk 1, og de vil være å finne i innholdsbeskrivelsen av begge emnene av faget. Studentene vil oppleve at emnene fra denne kategorien tas opp i forskjellig kontekst på flere tidspunkt i studieforløpet, og at mange av temaene i denne kategorien behandles i forbindelse med praksisperiodene de to første studieårene.

Temaer

- Moden matematikkforståelse, samt kunnskap om læring og undervisning av grunnskolens matematikk knyttet til fagområdene

o Tall og algebra. Videreføring av fagområdet Tall og regning fra emne 1 med vekt på tallære og algebra, overgang mellom tallregning og algebra og innføring av variabelbegrepet.

o Geometri og måling. Videre arbeid med temaet fra emne 1 med ytterligere dybdeforståelse av fagområdet og linjer til ungdomstrinnets geometri.

o Ungdomstrinnets matematikk, spesielt funksjoner og koinatorikk, og problemstillinger knyttet til overgangen barneskole/ungdomsskole.

- Skolematematikken i et kjønns- og flerkulturelt perspektiv

- Læring og undervisning (emne 1 og 2)

Teorier om læring og de konsekvenser dette har for matematikkundervisning.

- Elev- og lærerferdigheter i matematikk (emne 1 og 2)

Arbeidsformer og metoder i matematikkundervisning sett fra et elev- og lærerperspektiv.

- Vurdering (emne 1 og 2)

Begrepet matematisk kompetanse, vurdering for og av læring i matematikk, kartleggingsverktøy og problemstillinger knyttet til tilpasset opplæring.

- Norske læreplaner (emne 1 og 2)

Arbeid med Kunnskapsløftet, historiske linjer i norske læreplaner, hovedområder og kompetansemål i matematikk og de grunnleggende ferdigheter.

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen består av: individuelt arbeid, arbeid i basisgrupper, forelesninger,

klasseundervisning/regnegrupper og seminarer. I tillegg vil det kunne bli gitt ekstra kurs etter behov. Det vil også være aktuelt med ekskursjoner i løpet av studiet.

Ved oppstart av hvert semester blir det delt ut en semesterplan med beskrivelse av undervisningen det aktuelle semesteret. Det vil i tillegg bli utarbeidet arbeidsprogrammer for spesifiserte perioder med detaljert oversikt over organisering, aktuelt lesestoff, øvingsoppgaver og innleveringsoppgaver.

IKT-baserte studiestøttesystem Fronter vil bli brukt til distribusjon av fagmateriale og til å gi oppgaver og motta besvarelser. Et variert utvalg av digitale/tekniske undervisningsverktøy vil bli brukt i kurset. Studentene skal også utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanene, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperiodene, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminarene etter praksisperiodene.

Praksis

Matematikk 1 og praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen 1.-7. trinn vil ha en betydelig og gjensidig påvirkning på hverandre de to første årene av studiet. Fagdidaktiske fokusområder fra undervisningen ved høgskolen vil prege arbeidet i praksisopplæringen. På samme måte vil erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i matematikk 1. Det er avgjørende viktig at studentene ser helhet og samsvar mellom pedagogikkfaget, undervisningsfagene og praksisopplæringen.

Under følger eksempelvis temaer til fokusområder i praksisopplæringens andre år. Detaljerte oppgaveformuleringer gis via semester- og arbeidsprogrammer.

Tredje semester

Bruk av digitale verktøy som grunnleggende ferdighet i matematikk.

Fjerde semester

Vurdering og tilpasset opplæring i matematikk.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Det blir gitt minst tre obligatoriske oppgaver. Oppgaveformen kan variere og vil bli redegjort for i detalj via semesterplaner/arbeidsprogrammer. Alle innleveringsoppgavene må være godkjent.

Obligatoriske seminarer, kurs, ekskursjoner og utedager: • Deltakelse på kurs i bruk av digitale verktøy som for eksempel regneark, dynamisk geometriprogram og digital tavle. • Deltakelse på seminarer med faglig eller fagdidaktisk innhold der studentene legger fram sitt arbeide om et bestemt emne til diskusjon. • Deltakelse på ekskursjoner med faglig eller fagdidaktisk innhold. • Deltakelse på tverrfaglige seminarer og utedager. • Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanen i emnet. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres. •

Vurderingsordning

Individuell skriftlig eksamen på 5 timer som vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Eksamen teller 50% av endelig karakter i matematikk 1.

Tillatte hjelpemidler ved skriftlig eksamen:

- Gjeldende læreplan for grunnskolen
- 8 A4-sider med håndskrevne notater
- Lommeregner av valgfri type

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NK171-1 Norsk 1, Emne1: Skriftlege og munnlege tekstar

Emnekode: 2NK171-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Kunnskapar

Studenten

- har kunnskap om kva som kjenneteiknar munnlege, skriftlege og samansette tekstar; fiksjonstekstar og sakprosaetekstar i ulike sjangrar, og tekstar frå eldre og nyare medium
- kjenner til sentrale og relevante litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske omgrep og perspektiv
- har gode kunnskapar om barnelitteratur i ulike sjangrar og god forståing for korleis denne litteraturen har utvikla seg over tid.
- har kunnskap om litteratur frå nyare tid som rettar seg mot ungdom og vaksne lesarar
- har kunnskap om den gjeldande læreplanen for skolens norskfag

Ferdigheiter

Studenten

- kan planleggje, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn frå 1. til 7. trinn og grunngi faglege val
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan nytte retoriske kunnskapar i arbeid med munnlege og skriftlege tekstar
- kan leggje til rette for at elevar les ulike typar tekstar i tradisjonelle og moderne medium, utviklar leselyst og gode lesestrategiar og blir stimulerte til vidare lesing
- kan reflektere over tekstars kvalitet og bruksområde og leggje til rette for, gjennomføre og vurdere samtaler om litteratur
- kan analysere og tolke ulike typar tekstar og formidle litteratur på varierte måtar
- kan leggje til rette for møte med tekstar på dansk og svensk, både munnlege og skriftlege, og samiske og utanlandske tekstar i omsetjing
- kan formidle norskfaglege innsikter og tilpasse form og innhald til ulike målgrupper
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering

Høgskolen i Hedmark

- kan bidra til å utvikle lokale læreplanar
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa og skape og vurdere digitale, samansette tekstar
- kan stimulere den estetiske sansen til elevane

Generell kompetanse

Studenten

- er sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klassemiljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan nytte faglege kunnskapar til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan arbeide sjølvstendig, og saman med andre, med elevars læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan leggje til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv

Innhold

- munnlege, skriftlege og samansette tekstar fiksjonstekstar, sakprosaetekstar og munnlege tekstar i ulike sjangrar, herunder tekstar på dansk, svensk og samiske og utanlandske tekstar i omsetjing
- barnelitteratur og barnelitteraturen si utvikling over tid
- munnleg språkbruk og munnlege arbeidsmåtar
- litteraturteoretiske og litteraturdidaktiske omgrep og perspektiv
- lesestimulering og utvikling av leselyst
- analyse og vurdering av læremiddel for norskfaget frå tredje til sjuande trinn
- utvikling av studentens eigen dugleik til å uttrykkje seg munnleg og skriftleg i begge målformer

Organisering og arbeidsformer

Undervisninga går i haustsemesteret og vert lagt opp som kontinuerleg undervisning i form av forelesingar, ulike seminar, ekskursjonar, arbeid i grupper og individuelt. Aktiv deltaking på Høgskolens IKT-baserte studiestøttesystem Fronter er ein viktig del av studiet. Detaljar vil kome i semesterplanen.

Studentane skal også utføre praksisoppgåver slik det kjem fram i semesterplanen, delta på seminardagar på høgskolen i praksisperioden, og førebu og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperiodane.

Praksis

Praksis er ein del av faget. Arbeidet med studiefaget og praksis er knytt saman mellom anna gjennom praktiske oppgåver som studentane skal førebu på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden.

I praksis skal studentane

- i gruppe gjennomføre og vurdere eit undervisningsopplegg med bruk av barnelitteratur og

samtale rundt tekst for 2.- 4. trinn, i samarbeid med Pedagogikk og elevkunnskap reflektere over læreren si rolle i arbeidet med norskfaget

- orientere seg om lokale læreplanar for norskfaget

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- To kortare individuelle fagtekstar
- Ein større individuell fagtekst med drøfting av didaktiske perspektiv
- Ein multimodal tekst med drøfting av bruken av dei multimodale ressursane. Gjennomført i grupper
- Delta i tverrfagleg seminar om den didaktiske bruken av digitale verktøy i undervisninga
- Obligatorisk frammøte i undervisning slik det kjem fram i semesterplanen i emnet. Studenten er ansvarleg for at frammøtet vert registrert

Begge målformer må vere representert i innleveringane. Nærare opplysningar vil bli gitt i semesterplanen.

Vurderingsordning

Individuell skriftleg eksamen 5 timar. Målform: bokmål. Eksamen tel 50 % av endeleg karakter i faget. Eksamen vert vurdert med gradert karakter frå A-F, der E er lågaste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NK171-2 Norsk 1, Emne 2: Lesing og skriving i eit utviklingsperspektiv

Emnekode: 2NK171-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen

Læringsutbytte

Kunnskapar

Studenten

- har kunnskap om korleis barn utviklar språk og omgrep, munnleg og skriftleg,
- har kunnskap om lese- og skriveteoriar og om ulike teoriar innan lese- og skriveopplæring, med særleg vekt på begynnaropplæringa
- har kunnskap om lese- og skrivestrategiar
- har kunnskap om dei ulike funksjonane lesing og skriving kan ha for elevars utvikling og læring, med særleg vekt på begynnaropplæringa
- har brei kunnskap om språket som system og språket i bruk - og innsikt i tilhøvet mellom talemålsvariasjon og skriftspråksnormering
- har kunnskap om fleirspråklegheit, fleirspråkleg praksis og om det å lære norsk som eit andrespråk

Ferdigheiter

Studenten

- kan planleggje, gjennomføre og vurdere norskundervisning på ulike trinn frå 1. til 7. trinn og grunngi faglege val
- kan vurdere og bruke ulike undervisningsmetodar i lese- og skriveopplæringa og skriftforming frå 1. til 7. trinn, både for elevar med norsk som førstespråk og andrespråk, og for elevar som skriv på bokmål og elevar som skriv på nynorsk
- kan bruke ulike vurderingsmåtar i norskfaget
- kan kartleggje lese- og skriveferdigheiter, setje i verk relevante tiltak for tilpassa opplæring og oppdage lese- og skrivevanskar
- kan leggje til rette for og stimulere elevar til variert munnleg bruk av språket
- kan leggje til rette for at elevane kan skrive i ulike sjangrar og medium
- kan bruke språk- og tekstkunnskap i arbeid med analyse av, respons på og vurdering av

Høgskolen i Hedmark

- munnlege og skriftlege elevtekstar for å fremje læring
- kan bruke læreplanen i faget til å formulere mål for norskopplæringa og relevante kriterium for vurdering
- kan bidra til å utvikle lokale læreplanar
- kan vurdere ulike typar norskfaglege læremiddel ut frå ulike kriterium og med tanke på læringsutbytte til elevane
- kan ta i bruk ulike digitale verktøy i norskopplæringa og skape og vurdere digitale, samansette tekstar

Generell kompetanse

Studenten

- er sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk
- kan arbeide med språk og tekst i fleirkulturelle klassemiljø og utvikle språk- og kulturforståing
- kan nytte faglege kunnskarar til kritisk og konstruktiv refleksjon
- kan arbeide sjølvstendig, og saman med andre, med elevars læring og utvikling i faget og på tvers av fag
- kan leggje til rette for at arbeidet med språk og litteratur kan styrke identiteten til elevane og oppmode dei til aktiv deltaking i det offentlege liv

Innhold

- Barns munnlege og skriftlege språkutviklingspråket som system og språket i bruk
- språkstimulering som grunnlag for skriftspråkutvikling
- modellar for utvikling av lese- og skriveferdigheiter hos barn
- fleirspråkleg utvikling og fleirspråkleg praksis
- Lese- og skriveopplæringsteoriar om lesing og skriving
- metodar for lese- og skriveopplæring
- lese- og skriveopplæring for elevar frå språklege minoritetar
- utvikling av lese- og skrivestrategiar for ulike typar tekstar
- analyse av elevtekstar og respons – skrivepedagogikk
- førebygging av lese- og skrivevanskar
- skriftforming
- Analyse og vurdering av læremiddel for grunnleggjande og vidare leseopplæring
- Utvikling av studentens eigen dugleik til å uttrykkje seg munnleg og skriftleg i begge målformer

Organisering og arbeidsformer

Undervisninga går i vårsemesteret og vert lagt opp som kontinuerleg undervisning i form av forelesingar, ulike seminar, ekskursjonar, arbeid i grupper og individuelt. Aktiv deltaking på Høgskolens IKT-baserte studiestøttesystem Fronter er ein viktig del av studiet. Detaljar vil kome i semesterplanen.

Studentane skal også utføre praksisoppgåver slik det kjem fram i semesterplanen, delta på seminardagar på høgskolen i praksisperioden, og førebu og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperiodane.

Praksis

I praksis skal studentane

- planleggje, gjennomføre og vurdere eit undervisningsopplegg med fokus på utvikling av lesestrategiar
- erfare kartlegging/observasjon av lesing og drøfte relevansen for den vidare leseopplæringaerfare ein skriveprosess med igangsetjing og rettleiing
- innhente eksempel på elevars skrivning

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

• Skriftleg analyse med munnleg presentasjon av eit læreverk for den første lese- og skriveopplæringa i gruppe.

• Følgjande individuelle, skriftlege arbeidskrav:

- Prøve om språklege emne.
- 3 kortare tekstar med presentasjon av og refleksjonar over eit emne frå pensumlitteratur og/eller undervisning. Nærare informasjon i semesterplanen.
- Respons på elevtekstar.
- Fagtekst over eit oppgitt emne innan lese- og skriveopplæring.

• Delta på følgjande seminar:

- Seminar om fleirkulturelle perspektiv i lese-, skrive- og matematikkopplæring i samarbeid med matematikk og pedagogikk og elevkunnskap.
- Seminar om vurdering i norskfaget – elevtekstar, munnlege framføringar osv.
- Seminar om digitale læremiddel i begynnaropplæringa.

• Obligatorisk frammøte til undervisning slik det går fram av semesterplanen i emnet. Studenten er sjølv ansvarleg for at det vert registrert at han/ho er til stades. Begge målformer må vere representerte i innleveringane. Nærare opplysningar vil bli gitt i semesterplanen.

Vurderingsordning

Det vert gitt individuell skriftleg eksamen, 5 timar, målform: nynorsk. Eksamen tel 50 % av endeleg karakter i faget. Eksamen vert vurdert med gradert karakter bokstavkarakter frå A-F, der E er lågaste ståkarakter..

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEL171-1 Pedagogikk og elevkunnskap 1

Emnekode: 2PEL171-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

Faget i lærerutdanningen

Fagplan i pedagogikk og elevkunnskap for grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn bygger på forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene fastsatt av Kunnskapsdepartementet 1.mars 2010, nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.trinn og programplan for grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.trinn ved Høgskolen i Hedmark.

Pedagogikk og elevkunnskap er et overordnet profesjonsfag i lærerutdanningen. Faget skal gi grunnlag for å utdanne "Den gode læreren" i samarbeid med de andre fagene og praksisopplæringen. Kjernen i faget er hvordan oppdragelse og undervisning kan bidra til alle elevers faglige, sosiale og personlige læring og utvikling.

Faget er delt i fire, hver del med 15 studiepoeng.

I første studieår undervises det i emne 1 med hovedtema: *Lærerens tilrettelegging for elevenes læring og utvikling*. Undervisningen skjer både i høst- og vårsemesteret.

I andre studieår undervises det i emne 2 med hovedtema: *E elevenes faglige, sosiale og personlige læring og utvikling*. Undervisningen skjer både i høst- og vårsemesteret

I tredje studieår undervises det i emne 3 i høstsemesteret og emne 4 i vårsemesteret. Hovedtema i emne 3 er: *U utvikling av lærerens profesjonelle rolle og identitet*. Hovedtema i emne 4 er: *Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode*.

Ved fullført emne skal studenten ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om klasseledelse og varierte arbeidsmåter og vurderingsformer i skolen
- har kunnskap om læring og læreprosesser
- har kunnskap om begynneropplæring for ulike elevgrupper
- har kunnskap om de grunnleggende ferdighetene som basis for læring og hvordan disse kan utvikles
- har kunnskap om bruk av digitale verktøy
- har kunnskap om sammenhenger mellom lærerens ledelse av læringsarbeid, utvikling av et godt læringsmiljø og et inkluderende læringsfellesskap
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale styringsdokumentene som regulerer skolens virksomhet og om utfordringer som ligger i realiseringen av intensjonene i dem
- har kunnskap om grunnleggende profesjonsetiske prinsipper og dilemmaer som regulerer undervisning og læring i skolen
- har kunnskap om systematisk observasjon av elevenes læringsarbeid

Ferdigheter

Studenten

- kan planlegge, lede, variere og vurdere læringsarbeid
- kan legge til rette for progresjon i elevenes læring og utvikling av grunnleggende ferdigheter
- kan forklare relasjoner mellom faglig innhold, arbeidsmåter og vurdering
- kan legge til rette for læring og vurdering for læring i elevfellesskapet
- kan vurdere ulike læremidler og reflektere over didaktiske muligheter med bruk av IKT
- kan gjennomføre læreplananalyse med vekt på de grunnleggende ferdighetene

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere, veilede og gi omsorg til den enkelte elev
- kan legge til rette for gjensidig ansvar og utholdenhet i læringsarbeidet
- kan forstå sammenhenger mellom relevant forskning og muligheter i pedagogisk praksis

Innhold

Lærerens tilrettelegging for elevenes læring og utvikling

Emnet setter søkelyset på læreres arbeid i møte med eleven, elevgruppen og lærestoffet. Hovedfokus er planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisnings- og læringsarbeidet. Betydningen av læreres handlinger for å lede, stimulere, variere, aktivisere og gi læringen retning for alle elever på 1.-7. trinn står sentralt, og er hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

- *Å være 1-7 lærer*

Lærerrollen
Kommunikasjon
Profesjonsetikk

- *Læringsmiljø*

Klasseledelse
Relasjoner mellom lærer- elev og mellom elever
Eleven som aktør i egen læring
Innføring og bevisstgjøring i observasjon og observasjonsverktøy
Veiledning i og hjelp til å skape struktur i elevenes læringsarbeid
Kontaktlærers arbeidsoppgaver
Profesjonsetiske prinsipper og dilemmaer

- *Generell didaktikk*

Grunnleggende didaktiske begreper: Den didaktiske relasjonsmodellen
Ulike læringsarenaer
Utvikling av grunnleggende ferdigheter
Bruk av digitale verktøy

- *Læring og utvikling*

Læringsteori
Motivasjons- og mestringsteori
Begynneropplæring
- overgangen barnehage –skole
- barns kognitive og motoriske utvikling
- begrepsutvikling
- bruk av digitale verktøy

- *Læreplanarbeid*

Læringsplanen som styringsinstrument
Lov og forskrifter
Realisering av mål og intensjoner

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen består av tre hovedelementer: individuelt arbeid, arbeid i mindre basisgrupper og lærerledet undervisning, som skjer i form av forelesninger og seminarer. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse av læringsmål, drøfting og refleksjon. Det vil også være aktuelt med noe nettbasert undervisning.

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter som de vil trenge i læreryrket, vil det bli lagt vekt på aktiviteter som krever ferdigheter i å formidle, kommunisere, samarbeide og lede.

Obligatorisk undervisning og obligatoriske arbeidskrav framkommer av semesterplanene.

Studentene bør være oppmerksomme på at ikke alle fagets emner kan behandles i forelesninger eller

Høgskolen i Hedmark

seminarer. Det er studentenes ansvar å sette seg inn i, reflektere over- og tilegne seg pensum.

Studiet inneholder praksis og studentene skal utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperioden.

Semesterplaner er tilgjengelige ved oppstarten av hvert semester. I semesterplaner er det detaljerte oversikter over obligatorisk undervisning, organisering, aktuelt pensum og obligatoriske innleveringsoppgaver. Studenten er ansvarlig for at obligatorisk tilstedeværelse registreres.

Praksis

Praksis er et integrert element i lærerutdanningen. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæring* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfagene, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. *Plan for praksisopplæring* og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Et kort notat om ”Den gode lærer”
- Gruppearbeid: innlevering av et observasjonsnotat fra observasjonspraksisen relatert til læreren som klassens leder og/eller lærerens tilrettelegging for læring av fag (høst)
- Deltakelse på en test i forståelse av pedagogiske begreper (høst)
- Innlevering av en skriftlig praksisfortelling knyttet til praksisperiodene med fokus på ”Lærerrollen knyttet til begynneropplæringen i fag” (vår)
- Deltakelse med framlegg på to profesjonsseminarer.
- Deltakelse på tverrfaglig seminar om digitale verktøy(høst) og begynneropplæring i et flerkulturelt perspektiv (vår)
- Obligatorisk fremmøte til all undervisning i henhold til semesterplanen i emnet.

Vurderingsordning

En 5 timers skriftlig eksamen som vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Eksamen teller 25 % av endelig karakter i faget.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEL171-2 Pedagogikk og elevkunnskap 2

Emnekode: 2PEL171-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Pedagogikk og elevkunnskap 1

Læringsutbytte

Faget i lærerutdanningen

Fagplan i pedagogikk og elevkunnskap for grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn bygger på forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene fastsatt av Kunnskapsdepartementet 1.mars 2010, nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.trinn og programplan for grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.trinn ved Høgskolen i Hedmark.

Pedagogikk og elevkunnskap er et overordnet profesjonsfag i lærerutdanningen. Faget skal gi grunnlag for å utdanne "Den gode læreren" i samarbeid med de andre fagene og praksisopplæringen. Kjernen i faget er hvordan oppdragelse og undervisning kan bidra til alle elevers faglige, sosiale og personlige læring og utvikling.

Faget er delt i fire, hver del med 15 studiepoeng.

I første studieår undervises det i emne 1 med hovedtema: *Lærerens tilrettelegging for elevenes læring og utvikling*. Undervisningen skjer både i høst- og vårsemesteret.

I andre studieår undervises det i emne 2 med hovedtema: *E elevenes faglige, sosiale og personlige læring og utvikling*. Undervisningen skjer både i høst- og vårsemesteret

I tredje studieår undervises det i emne 3 i høstsemesteret og i emne 4 i vårsemesteret. Hovedtema i emne 3 er: *U utvikling av lærerens profesjonelle rolle og identitet* . Hovedtema i emne 4 er: *Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode* .

Ved fullført emne skal studenten ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om mangfoldet i familieformer og barns og unges oppvekst, utvikling og læring i ulike sosiale, språklige, religiøse og kulturelle kontekster
- har kunnskap om hvilke utfordringer og muligheter skolen står overfor når det gjelder elever med særskilte behov for tilrettelagt opplæring
- har kunnskap om elever med flerkulturell og flerspråklig bakgrunn
- har kunnskap om barnet som skolebegynner og om barns språk- og begrepsutvikling som grunnlag for utvikling av grunnleggende ferdigheter
- har kunnskap om variasjoner i kjønnsidentitet og likheter og forskjeller i gutter og jenters oppvekstbetingelser
- har kunnskap om barn i sorg og krise, overgrep mot barn og andre vanskelige livssituasjoner som barn kan komme i
- har kunnskap om medias påvirkning av barn og ungdom og om barn og unges aktive deltakelse i ulike mediesamfunn
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheter som basis for elevenes utvikling av læringsstrategier og metakognitiv forståelse
- har kunnskap om innholdet i og begrunnelsene for de sentrale nasjonale og internasjonale reguleringsreguleringene som gjelder elever og deres rettigheter

Ferdigheter

Studenten

- kan formidle og anvende kunnskaper om barn og unges utvikling og analysere de pedagogiske konsekvensene dette kan ha for arbeidet i skolen
- kan legge til rette for elevenes læring med utgangspunkt i kunnskap om elevrelasjoner, kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser
- kan analysere elevenes læringsstrategier og læringsutbytte ved hjelp av ulike vurderingsformer og kartleggingsmetoder og trekke konsekvenser for arbeidet med læringen
- kan gjennomføre læringsrettet tilbakemelding
- kan analysere populærkulturelle medieuttrykk og knytte dette opp til barn og unges identitetskonstruksjon

Generell kompetanse

Studenten

- har forståelse for betydningen av skolens rammefaktorer i relasjon til elevenes læring
- kan på et reflektert og faglig grunnlag etablere og være i dialog med elevene og deres foresatte om elevenes faglige, personlige og sosiale læring og utvikling

Innhold

Elevenes faglige, sosiale og personlige læring og utvikling

Høgskolen i Hedmark

Emnet har den lærende eleven i sentrum. Hovedfokuset er tilrettelegging av læringsprosesser for enkeltelever innenfor et stort elevmangfold der hvert enkelt barn med sine unike personlige, sosiale og kulturelle forutsetninger for læring, er en del av skolens fellesskap. Emnet vektlegger flerspråklighet som et område i lærerens tilrettelegging av opplæringen.

Utfordringene som elevmangfoldet gir for undervisning og læring er hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

- *Sosialisering*

Identitetsutvikling

Kjønn

Oppvekstmiljø

Jevnaldersperspektivet

Medias påvirkning på barn og ungdom

Barne- og ungdomskultur

Sosial klasse

Flerkulturelt perspektiv

Samiske forhold og samiske elevers rettigheter

- *Tilpasset opplæring og elevers rettigheter*

Tilpasset opplæring som et overordnet prinsipp

Forholdet mellom individ og fellesskap, inkluderende arbeidsmiljø

Elever med særskilte behov

Elever med flerkulturell bakgrunn

Elever i sorg og krise og vanskelige livssituasjoner (samarbeid med andre institusjoner)

- *Læringsprosesser*

Grunnleggende ferdigheter

Læringsteori

Utviklingsteori (personlig og sosial utvikling)

Læringsstrategier

Entreprenørskap

- *Didaktikk og elevvurdering*

Kartlegging

Vurdering for og av læring

Vurdere elevenes måloppnåelse

Tilbakemelding til elever (skriftlig og muntlig)

Bruk av digitale verktøy i egen undervisning

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen består av tre hovedelementer: individuelt arbeid, arbeid i mindre basisgrupper og lærerledet undervisning, som skjer i form av forelesninger og seminarer. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse av læringsmål, drøfting og refleksjon. Det vil også være aktuelt med noe nettbasert undervisning.

Høgskolen i Hedmark

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter som de vil trenge i læreryrket, vil det bli lagt vekt på aktiviteter som krever ferdigheter i å formidle, kommunisere, samarbeide og lede.

Obligatorisk undervisning og obligatoriske arbeidskrav framkommer av semesterplanene.

Studentene bør være oppmerksomme på at ikke alle fagets emner kan behandles i forelesninger eller seminarer. Det er studentenes ansvar å sette seg inn i, reflektere over- og tilegne seg pensum.

Studiet inneholder praksis og studentene skal utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperioden.

Semesterplaner er tilgjengelige ved oppstarten av hvert semester. I semesterplaner er det detaljerte oversikter over obligatorisk undervisning, organisering, aktuelt pensum og obligatoriske innleveringsoppgaver. Studenten er ansvarlig for at obligatorisk tilstedeværelse registreres.

Praksis

Praksis er et integrert element i lærerutdanningen. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæring* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfagene, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. *Plan for praksisopplæring* og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Innlevering av skriftlig gruppeoppgave knyttet til første praksisperiode (høst)
- Innlevering av skriftlig, individuell oppgave (praksisfortelling) som brukes som utgangspunkt for eksamen (vår)
- Innlevering av en oppgave med studentrespons
- Deltakelse med framlegg på to profesjonsseminarer hvorav det ene framlegget skal være digitalt.
- Deltakelse på tverrfaglig seminar om aktuelle tema høst og vår.
- Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanen.

Vurderingsordning

Muntlig eksamen. Eksamen tar utgangspunkt i et skriftlig innlevert arbeid.

Eksamen vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Eksamen teller 25 % av endelig karakter i faget.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEL171-3 Pedagogikk og elevkunnskap 3

Emnekode: 2PEL171-3

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Pedagogikk og elevkunnskap 1 og 2

Læringsutbytte

Faget i lærerutdanningen

Fagplan i pedagogikk og elevkunnskap for grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn bygger på forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene fastsatt av Kunnskapsdepartementet 1.mars 2010, nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.trinn og programplan for grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.trinn ved Høgskolen i Hedmark.

Pedagogikk og elevkunnskap er et overordnet profesjonsfag i lærerutdanningen. Faget skal gi grunnlag for å utdanne "Den gode læreren" i samarbeid med de andre fagene og praksisopplæringen. Kjernen i faget er hvordan oppdragelse og undervisning kan bidra til alle elevers faglige, sosiale og personlige læring og utvikling.

Faget er delt i fire, hver del med 15 studiepoeng.

I første studieår undervises det i emne 1 med hovedtema: *Lærerens tilrettelegging for elevenes læring og utvikling*. Undervisningen skjer både i høst- og vårsemesteret.

I andre studieår undervises det i emne 2 med hovedtema: *E elevenes faglige, sosiale og personlige læring og utvikling*. Undervisningen skjer både i høst- og vårsemesteret

I tredje studieår undervises det i emne 3 i høstsemesteret og i emne 4 i vårsemesteret. Hovedtema i emne 3 er: *Utvikling av lærerens profesjonelle rolle og identitet*. Hovedtema i emne 4 er: *Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode*.

Ved fullført emne skal studenten ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om skolen som kompleks organisasjon, om dens rammefaktorer og styringsstruktur, om samarbeidet med kommende kolleger i skolen, elever, foresatte og relevante

Høgskolen i Hedmark

- instanser utenfor skolen og betydningen det har for elevenes læring og utvikling
- har kunnskap om sosialt, språklig, religiøs og kulturelt mangfold for å støtte elevenes læring i en inkluderende skole preget av dialog, toleranse og respekt for den enkelte
  - har kunnskap om fellesskapets betydning for elevenes læringsprosesser
  - har kunnskap om hvordan konflikter og mobbing kan forebygges og håndteres
  - har kunnskap om overgangen mellom barnehage og skole og mellom barnetrinn og ungdomstrinn
  - har kunnskap om sentrale faser og strategier i skolens historiske utvikling, og om skolens og utdanningens mandat og funksjon til ulike tider i Norge
  - har kunnskap om demokrati, dannelse og utvikling av identitet, og betydningen dette har for skolens virksomhet i en internasjonalisert verden
  - har kunnskap om skolen som institusjon i samfunnet, og forstår samarbeidsprosesser på ulike nivå for best mulig å legge til rette for elevenes læring

Ferdigheter

Studenten

- kan ut fra kunnskap om sosiale systemer kritisk analysere samhandlinger i klasser og grupper av elever og fatte beslutninger som stimulerer elevenes læring
- kan stimulere til forståelse av demokrati og til demokratisk deltakelse og treffe begrunnede verdivalg
- kan planlegge, gjennomføre og vurdere utviklingssamtaler
- kan reflektere over didaktiske, fagdidaktiske og skolefaglige spørsmål knyttet til elever med ulik bakgrunn i lys av arbeidet med de grunnleggende ferdigheter
- kan legge til rette for estetisk opplevelse, erfaring og erkjennelse
- kan nyttiggjøre seg lokalt arbeids-, kultur- og samfunnsliv i elevenes læreprosesser

Generell kompetanse

Studenten

- kan aktivt forholde seg til hvordan profesjonelle verdivalg påvirker elevenes læringsarbeid og kan kommunisere og analysere profesjonsetiske utfordringer både med hjemmet, kolleger og andre samarbeidspartnere
- kan fremme dialog, gjensidig toleranse og respekt i læringsfellesskap preget av språklig og kulturelt mangfold
- har innsikt i lærerrollens utvikling og de utfordringer læreren står overfor som oppdrager i et pluralistisk og internasjonalisert samfunn

Innhold

Utvikling av lærerens profesjonelle rolle og identitet

Emnet bygger på de to første emnene og omhandler endringer i lærer- og elevrollen i et historisk, filosofisk, samfunnsmessig og internasjonalt perspektiv. Dette innebærer kunnskap om skolen som

Høgskolen i Hedmark

organisasjon, profesjonelt utviklingsarbeid og profesjonsetisk bevissthet som grunnlag for læreres samarbeid med kolleger, foresatte og ulike instanser. Dette er også hovedområdet for samarbeidet med praksisopplæringen.

- *Skolen som organisasjon*

Skolens mandat
Struktur og ledelse
Lærerens profesjonelle rolle
Skoleutvikling
Samarbeid mellom skolen, hjemmet og samfunnet
Kompetanse om overganger i ulike skoletrinn
Skolehistorie
Den norske skolen i et internasjonalt perspektiv

- *Samarbeid med*

Hjem, inkludert utviklingssamtalen
Kollegaer, teamsamarbeid
Andre instanser (PPT, barnevern, skolehelsetjeneste, politi, lokalmiljø, lokalt næringsliv, etc.)

- *Klassen som sosialt system*

Sosial systemteori i en pedagogisk sammenheng
Pedagogisk analyse
Sammenhengen mellom sosiale systemer og læringsmiljø
Mobbing og konflikthåndtering

- *Dannelse*

Ulike teorier om dannelse og identitetsutvikling
Demokrati og demokratisk deltakelse
Etikk og verdivalg
Dannelse i et internasjonalt perspektiv
Det faglige og det sosiale fellesskapet i skolen, oppdragelse i et pluralistisk og internasjonalt samfunn

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen består av tre hovedelementer: individuelt arbeid, arbeid i mindre basisgrupper og lærerledet undervisning, som skjer i form av forelesninger og seminarer. Arbeidsmåtene skal fremme evnen til analyse av læringsmål, drøfting og refleksjon. Det vil også være aktuelt med noe nettbasert undervisning.

For at studentene skal få trening i arbeidsmåter som de vil trenge i læreryrket, vil det bli lagt vekt på aktiviteter som krever ferdigheter i å formidle, kommunisere, samarbeide og lede.

Obligatorisk undervisning og obligatoriske arbeidskrav framkommer av semesterplanene.

Studentene bør være oppmerksomme på at ikke alle fagets emner kan behandles i forelesninger eller seminarer. Det er studentenes ansvar å sette seg inn i, reflektere over- og tilegne seg pensum.

Høgskolen i Hedmark

Studiet inneholder praksis og studentene skal utføre praksisoppgaver i henhold til semesterplanen, delta på alle seminardagene på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartsamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperioden.

Semesterplaner er tilgjengelige ved oppstarten av hvert semester. I semesterplaner er det detaljerte oversikter over obligatorisk undervisning, organisering, aktuelt pensum og obligatoriske innleveringsoppgaver. Studenten er ansvarlig for at obligatorisk tilstedeværelse registreres.

Praksis

Praksis er et integrert element i lærerutdanningen. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæring* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfagene, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. *Plan for praksisopplæring* og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Innen 01.09 levere utfylt skjema som viser hvilket fag og fagområde bacheloroppgaven skal forankres i.
- Innen 01.11 levere inn foreløpig problemstilling og prosjektbeskrivelse for bacheloroppgaven på eget skjema.
- Deltakelse med framlegg på profesjonsseminar
- Forberede og holde en forelesning for medstudenter innenfor et trukket pensumrelatert emne. Forelesningen vurderes for godkjent/ikke godkjent av faglærer.
- Levere inn en skriftlig individuell oppgave knyttet til pensum. Studentene vurderer oppgavene til hverandre og gir faglig respons.
- Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanen.

Vurderingsordning

Muntlig eksamen. Eksamen innledes med at studenten holder en forelesning over et emne fra pensum.

Eksamen vurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Eksamen teller 25 % av endelig karakter i faget.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PEL171-4 Pedagogikk og elevkunnskap 4

Emnekode: 2PEL171-4

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Pedagogikk og elevkunnskap 1,2 og 3

Læringsutbytte

Faget i lærerutdanningen

Fagplan i pedagogikk og elevkunnskap for grunnskolelærerutdanning for 1.-7. trinn bygger på forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene fastsatt av Kunnskapsdepartementet 1.mars 2010, nasjonale retningslinjer for grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.trinn og programplan for grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.trinn ved Høgskolen i Hedmark.

Pedagogikk og elevkunnskap er et overordnet profesjonsfag i lærerutdanningen. Faget skal gi grunnlag for å utdanne ”Den gode læreren” i samarbeid med de andre fagene og praksisopplæringen. Kjernen i faget er hvordan oppdragelse og undervisning kan bidra til alle elevers faglige, sosiale og personlige læring og utvikling.

Faget er delt i fire, hver del med 15 studiepoeng.

I første studieår undervises det i emne 1 med hovedtema: *Lærerens tilrettelegging for elevenes læring og utvikling*. Undervisningen skjer både i høst- og vårsemesteret.

I andre studieår undervises det i emne 2 med hovedtema: *E elevenes faglige, sosiale og personlige læring og utvikling*. Undervisningen skjer både i høst- og vårsemesteret

I tredje studieår undervises det i emne 3 i høstsemesteret og i emne 4 i vårsemesteret. Hovedtema i emne 3 er: *U utvikling av lærerens profesjonelle rolle og identitet* . Hovedtema i emne 4 er: *Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode* .

Ved fullført emne skal studenten ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:

Kunnskap

Studenten

- har kunnskap om sentrale vitenskapsteoretiske spørsmålsstillinger i utdanningsforskning
- har innsikt i sentrale spørsmål knyttet til forskningsmetoder med relevans for studier av virksomhet i og omkring skolen
- har kunnskap om sentrale praktiske, faglige og pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet som er utviklet gjennom bacheloroppgaven
- har inngående kunnskap om det emnet som den enkelte har fordypet seg i gjennom bacheloroppgaven

Ferdigheter

Studenten

- kan kritisk analysere relevant forskning om læringsarbeid og hvilken betydning denne kan ha for undervisningen og for alle elevers læring
- kan planlegge og delta i utviklings- og endringsprosesser i skolen, og kan kritisk vurdere disse i etterkant
- kan anvende vitenskapsteoretisk og metodisk kunnskap i utformingen av egen bacheloroppgave
- har tilegnet seg ferdigheter i akademisk skriving

Generell kompetanse

Studenten

- kan vise et faglig engasjement i viktige spørsmål om skole og opplæring, og på et forskningsmessig grunnlag kunne analysere og formidle et sammensatt fagstoff på en overbevisende måte
- kan selvstendig forholde seg til forskningsetiske problemstillinger

Innhold

Bacheloroppgave, vitenskapsteori og forskningsmetode

Bacheloroppgaven skal være et selvstendig og forskningsbasert skriftlig arbeid der kandidatene skal formulere og svare på en valgt problemstilling. Oppgaven skal knyttes til praksisopplæringen eller andre sider ved skolens virksomhet. Det innebærer at problemstillingen skal reflektere sentrale praktiske, faglige og/eller pedagogiske utfordringer i grunnskolens virksomhet. Hensikten med oppgaven er å gi en helhetlig og sammenhengende framstilling og refleksjon om sentrale spørsmål i profesjonsutøvelsen.

- *Vitenskapsteori*

Samfunnsvitenskap

- *Forskningsmetode*

Kvantitativ metode

Kvalitativ metode

Grunnleggende statistikkforståelse

Forskningsetiske problemstillinger

- *Utfordringer i grunnskolens virksomhet*

Forsknings- og utviklingsarbeid

Endrings- og utviklingsarbeid

- *Akademisk skriving*
- *Arbeid med bacheloroppgave*

Organisering og arbeidsformer

Studentene deltar på obligatoriske undervisnings-/seminardager i henhold til semesterplan. Hoveddelen av undervisningen legges tidlig i vårsemesteret. Selvstendig og veiledet arbeid med bacheloroppgaven. Framlegg for medstudenter.

Praksis

Praksis er et integrert element i lærerutdanningen. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon i undervisningen på høgskolen og i trepartsamtale med studenter, faglærere og praksislærere på praksisskolen.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæring* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfagene, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. *Plan for praksisopplæring* og fagplanene supplerer hverandre.

Studentene vil i 6.semester kunne innhente data til egen bacheloroppgave i praksisperioden

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Obligatorisk fremmøte til undervisning i henhold til semesterplanen.
- Gjøre seg kjent med retningslinjer for bacheloroppgave i grunnskolelærerutdanningene
- Deltakelse på minimum 4 veiledninger i forbindelse med bacheloroppgaven.
- Deltakelse med framlegg på bachelorseminar

Vurderingsordning

Innlevert bacheloroppgave. Oppgaven skal leveres i to papireksemplarer og i egen eksamensmappe på Fronter.

Bacheloroppgavevurderes med gradert bokstavkarakter fra A-F, der E er laveste ståkarakter. Bacheloroppgave teller 25 % av endelig karakter i faget pedagogikk og elevkunnskap.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PRA171-1 Praksisopplæring 1. studieår

Emnekode: 2PRA171-1

Studiepoeng: 0

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav.

Læringsutbytte

Hovedemnet: Lærerrollen, lærerarbeidet og det didaktiske møtet mellom elev, lærer og lærestoff

Ved fullført emne skal kandidaten ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om lærerens rolle
- har kunnskap om læring, læreprosesser, arbeidsmåter, læremidler og vurderingsformer
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheter som grunnlag for læring
- har kunnskap om observasjonsmetoder

Ferdigheter

Studenten

- kan sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning
- kan sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere begynneropplæring
- kan legge til rette for utvikling av elevenes grunnleggende ferdigheter
- kan bruke ulike arbeidsmåter og læremidler i undervisningen tilpasset 1.–7.trinn.
- kan med utgangspunkt i relevant teori velge og bruke aktuelle kartleggingsverktøy i opplæringen
- kan bruke vurdering som del av læringsarbeidet og legge til rette for elevenes egenvurdering
- kan observere og lede elevers læringsarbeid

Generell kompetanse

Studenten

- kan diskutere undervisning og læring, fag og elever i lys av profesjonelle og yrkesetiske perspektiver
- kan vurdere egen og andres praksis med referanse til teori og forskning
- kan håndtere ulike typer tilbakemeldinger fra veileder

Innhold

Praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen skal være veiledet, vurdert og variert. Den skal inngå som en integrert del av alle fagene i utdanningen, og anses som en læringsarena på linje med fagstudiet ved lærerutdanningsinstitusjonen. Det skal være progresjon i praksisopplæringen, den skal være tilpasset studentenes fagvalg og knyttet til ulike sider av skolens virksomhet.

I praksisperioden i høstsemesteret første studieår skal studenter fra Høgskolen i Hedmark:

Den første hele uken:

- gjøre seg kjent med skolen, lærerne og elevene i klassen
- observere praksislærers undervisning, og hvordan læreren tilrettelegger for læring av fag, med særlig oppmerksomhet mot fagene norsk og matematikk
- bruke ulike observasjonsmetoder i egen observasjon
- med utgangspunkt i egne observasjoner, diskutere lærerrollen og reflektere over lærernes undervisning, elevenes læring, læreprosesser, arbeidsmåter og læremidler sammen med medstudenter og praksislærer
- delta i undervisningsoppgaver sammen med praksislærer

De øvrige praksisdagene i 1. studieår skal studentene:

- planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere begynneropplæringen i fagene norsk og matematikk
- delta i undervisningssituasjoner sammen med praksislærer også i andre fag
- få kjennskap til planleggingsdokumenter og kunne benytte disse i eget planleggingsarbeid og egen undervisning
- motta veiledning med utgangspunkt i planleggingsdokument, kunne håndtere, reflektere og lære av tilbakemeldingene
- reflektere over læreren som leder i klasserommet og hva som kjennetegner den gode lærer, reflektere over egen lærerrolle i logg og i samtale med praksislærer
- i samarbeid med praksislærer, vurdere arbeidsformer og metoder i norsk- og matematikkundervisningen, kjenne praksisskolens lokale læreplaner for norsk og matematikk
- kjenne til praksisskolens bruk av kartleggingsverktøy, og få trening i å bruke disse
- gjøre seg kjent med hvordan praksisskolen arbeider med de grunnleggende ferdighetene i alle fag
- kjenne til hvilke oppgaver grunnskolens kontaktlærer har og være til stede når kontaktlærer har elevsamtaler
- i samtale med rektor, få informasjon om rektors forventninger til lærerne, avtaleverket for lærere, lærernes arbeidstid, arbeidsoppgaver og lærernes taushetsplikt

Høgskolen i Hedmark

- gjøre seg kjent med fokuspunktene for praksisperioden, utarbeide problemstillinger til trepartsamtalen i profesjonsseminaret etter praksis
- utføre eventuelle praksisoppgaver gitt av høgskolens faglærere

Fokuspunkter til trepartsamtalen etter praksisperioden i høstsemesteret:

Overordnet tema: Den gode lærer og klasseleder

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Klasseledelse og kontaktlærers ansvar og oppgaver

Fagdidaktiske fokuspunkter: Planlegge, gjennomføre og vurdere norskundervisning
Planlegge, gjennomføre og vurdere matematikkundervisning

Fokuspunkter til trepartsamtalen etter praksisperioden i vårsemesteret:

Overordnet tema: De første skoleårene

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Grunnleggende ferdigheter og begynneropplæring

Fagdidaktiske fokuspunkter: Begynneropplæring i lesing, skriving og matematikk

Organisering og arbeidsformer

Praksisopplæringen første studieår består av totalt 30 dager (13 dager høst og 17 dager vår), og den skal gjennomføres på 1.- 4. trinn i grunnskolen. Studentene organiseres i praksispartier på inntil fire studenter. Praksispartiet skal være på samme praksisskole med samme praksislærer både høst og vår. Det skal legges til rette for at alle studenter, uansett hvilket trinn praksislærer har, får hospitere noen timer på 1. trinn slik at de kan få kunnskap om den begynnende lese-, skrive og matematikkopplæringen.

Hvert praksisparti, skal i tillegg til praksislærer, ha en faglærer fra høgskolen som sin kontaktlærer. Kontaktlærer har et særlig ansvar for å følge opp studentene både i fagstudiet og i praksisperiodene. Det er utarbeidet egne føringer for samarbeid, innhold og organisering av praksisopplæringen i Plan for praksisopplæring.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Gjennomført praksis i tråd med føringene i Plan for praksisopplæring.

Vurderingsordning

Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert. En skriftlig individuell vurdering skal ta utgangspunkt i de nasjonale læringsutbytteformuleringene. Veiledning og vurdering av studenten i praksisopplæring er et felles ansvarsområde for faglærerne i lærerutdanningen, praksislærer og rektor. Studenten vurderes til bestått/ikke bestått etter avsluttet praksis i vårsemesteret.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PRA171-2 Praksisopplæring 2. studieår

Emnekode: 2PRA171-2

Studiepoeng: 0

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Gjennomført og bestått praksisopplæring 1. studieår.

Læringsutbytte

Hovedemnet: Eleven og elevmangfoldet

Ved fullført emne skal kandidaten ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om elevenes utvikling og bakgrunn som utgangspunkt for læring
- har kunnskap om elevvariasjoner og tilpasset opplæring
- har kunnskap om kulturelt mangfold og flerspråklighet
- har kunnskap om kommunikasjon, samhandling og gruppeprosesser

Ferdigheter

Studenten

- kan utvikle mål for opplæringen og vurdere elevenes måloppnåelse
- kan møte mangfold og elevvariasjon gjennom differensiert opplæring
- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i et flerkulturelt læringsfellesskap
- kan være tydelig leder og lede læringsarbeid ved å differensiere og variere arbeidsmåter etter gruppestørrelse og undervisningens hensikt

Generell kompetanse

Studenten

- har innsikt i elevenes læring av grunnleggende ferdigheter og forståelse av fagkunnskap
- har utviklet bevissthet rundt egen kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har innsikt i egen utvikling som lærer
- kan vurdere egen lærerkompetanse og eget læringsbehov

Innhold

Praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen skal være veiledet, vurdert og variert. Den skal inngå som en integrert del av alle fagene i utdanningen, og anses som en læringsarena på linje med fagstudiet ved lærerutdanningsinstitusjonen. Det skal være progresjon i praksisopplæringen, den skal være tilpasset studentenes fagvalg og knyttet til ulike sider av skolens virksomhet.

I praksisperiodene i 2. studieår skal studenter fra Høgskolen i Hedmark:

- selvstendig og sammen med andre, planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere opplæringen i fagene norsk, matematikk og valgt studiefag (RLE, engelsk, naturfag)
- delta i undervisningssituasjoner også i andre undervisningsfag
- legge til rette for læring av grunnleggende ferdigheter i fagene
- formulere mål for opplæringen, vurdere elevenes måloppnåelse, gi både skriftlige og muntlige tilbakemeldinger til elevene
- gjøre seg kjent med praksisskolens arbeid for et godt og inkluderende læringsmiljø, og selv kunne møte mangfold og elevvariasjon gjennom differensiert opplæring
- få erfaring med å planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i et flerkulturelt læringsfellesskap
- observere gruppeprosesser, kommunikasjon og samhandling i klassen og i samtale med praksislærer og medstudenter, reflektere over elevvariasjoner og læringsmiljø
- i samtale med rektor, få kjennskap til skolens arbeid med konflikthåndtering, mobbing, barn og unge i krise og kjenne skolens planer for krisehåndtering
- kjenne barneskolens rutiner for overgangen til ungdomsskolen
- gjøre seg kjent med fokuspunktene for praksisperioden, utarbeide problemstillinger til trepartsamtalen i profesjonsseminaret etter praksis
- utføre eventuelle praksisoppgaver gitt av høgskolens faglærere

Fokuspunkter til trepartsamtalen etter praksisperioden i høstsemesteret:

Overordnet tema: Elevmangfold

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Elevforutsetninger og tilpasset opplæring i et flerkulturelt samfunn

Fagdidaktiske fokuspunkter: Varierte arbeidsmåter og tilpasset opplæring i fagene

Fokuspunkter til trepartsamtalen etter praksisperioden i vårsemesteret:

Overordnet tema: Å vurdere elevenes måloppnåelse

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Mål og vurdering, ulike vurderingsformer

Fagdidaktiske fokuspunkter: Læringsmål og vurdering i fagene

Organisering og arbeidsformer

Praksisopplæringen andre studieår består av totalt 30 dager (13 dager høst og 17 dager vår), og den skal gjennomføres på 5. - 7. trinn i grunnskolen. Studentene organiseres i praksispartier på inntil fire studenter. Praksispartiet skal være på samme praksisskole med samme praksislærer både høst og vår. Hvert praksisparti, skal i tillegg til praksislærer, ha en faglærer fra høgskolen som sin kontaktlærer. Kontaktlærer har et særlig ansvar for å følge opp studentene både i fagstudiet og i praksisperiodene. Det er utarbeidet egne føringer for samarbeid, innhold og organisering av praksisopplæringen i Plan for praksisopplæring.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Gjennomført praksis i tråd med føringene i Plan for praksisopplæring.

Vurderingsordning

Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert. En skriftlig individuell vurdering skal ta utgangspunkt i de nasjonale læringsutbytteformuleringene. Veiledning og vurdering av studenten i praksisopplæring er et felles ansvarsområde for faglærerne i lærerutdanningen, praksislærer og rektor. Studenten vurderes til bestått/ikke bestått etter avsluttet praksis i vårsemesteret.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PRA171-3 Praksisopplæring 3. studieår

Emnekode: 2PRA171-3

Studiepoeng: 0

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Gjennomført og bestått praksisopplæring 1. og 2. studieår.

Læringsutbytte

Hovedemnet: Skolen som organisasjon, det profesjonelle fellesskapet og samarbeid med foresatte og andre sentrale instanser utenfor skolen

Ved fullført emne skal kandidaten ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om kvalitetssystem som verktøy for læring og skoleutvikling
- har kunnskap om lærerens rettigheter og plikter og om lærerarbeidet på organisasjonsnivå
- har kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid i skolen
- har kunnskap om skolen som organisasjon og samfunnsinstitusjon

Ferdigheter

Studenten

- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning for elevgrupper av ulike størrelser
- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere begynneropplæring
- kan planlegge undervisning med utgangspunkt i planer for ulike perioder
- kan planlegge og vurdere foreldremøter og utviklingssamtaler med elever
- kan delta i lokalt læreplanarbeid
- kan samhandle med kolleger, skoleledelse, foresatte og andre aktører i skolen
- kan med basis i teori og forskning identifisere mobbing og trakassering og drøfte måter dette kan

- håndteres på
- kan med basis i teori vurdere og bidra til utvikling av skolens læringsmiljø

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere skolen i forhold til samfunnsmandatet
- har utviklet kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har utviklet læreridentitet basert på profesjonelle og yrkesetiske perspektiver
- har kritisk distanse til egen yrkesutøvelse
- har kunnskap, engasjement og metoder for å videreutvikle seg selv, sitt yrke og framtidig arbeidsplass gjennom kollegialt samarbeid og samhandling med eksterne aktører

Innhold

Praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen skal være veiledet, vurdert og variert. Den skal inngå som en integrert del av alle fagene i utdanningen, og anses som en læringsarena på linje med fagstudiet ved lærerutdanningsinstitusjonen. Det skal være progresjon i praksisopplæringen, den skal være tilpasset studentenes fagvalg og knyttet til ulike sider av skolens virksomhet.

I praksisperiodene i 3. studieår skal studenter fra Høgskolen i Hedmark:

- selvstendig og sammen med andre, planlegge, begrunne, gjennomføre og vurdere opplæringen i fagene norsk, matematikk og valgt studiefag (RLE, engelsk, naturfag)
- delta i undervisningssituasjoner også i andre undervisningsfag
- kjenne til skolens lokale læreplaner i fagene
- planlegge og vurdere begynneropplæring
- formulere mål for opplæringen, vurdere elevenes måloppnåelse, gi både skriftlige og muntlige tilbakemeldinger til elevene
- gjøre seg kjent med praksisskolens arbeid mot mobbing, selv kunne identifisere mobbing og være med å bidra til faglige drøftinger om hvordan dette kan håndteres
- kjenne til praksisskolens samarbeid med PPT og andre sentrale aktører
- kjenne til praksisskolens samarbeid med barnehager om overgangen fra barnehage til skole og samarbeidet med ungdomsskolen om overgangen til ungdomsskolen
- kjenne praksisskolens rutiner for samarbeid skole-hjem, delta på møter med foresatte
- delta i utviklingssamtaler med elevene, lærere og evt foresatte, vurdere utviklingssamtaler
- i samtale med rektor, få kjennskap til skolens endrings- og utviklingsarbeid, til skolens kompetansehevingsplaner, til kollegasamarbeid på skolen, til skoledemokrati og elevrådsarbeid og til skolens planer for samarbeid skole-hjem
- gjøre seg kjent med fokuspunktene for praksisperioden, utarbeide problemstillinger til trepartsamtalen i profesjonsseminaret i høstsemesteret etter praksis
- utføre eventuelle praksisoppgaver gitt av høgskolens faglærere

Fokuspunkter til trepartsamtalen etter praksisperioden i høstsemesteret:

Høgskolen i Hedmark

Overordnet tema: Skolen som organisasjon

Generelle skolefaglig fokuspunkter: Samarbeid skole-hjem

Fagdidaktiske fokuspunkter: Praksisskolens lokale læreplaner, analyse og vurdering i lys av nasjonale planer

Det er profesjonsseminar etter praksisperioden i høstsemesteret. Studentenes framlegg på profesjonsseminaret vil derfor kunne ha et ”framoverperspektiv”, dvs de vil kunne reise spørsmål og/eller problemstillinger som de ønsker å lære mer om eller undersøke nærmere i neste praksisperiode.

Det er ikke profesjonsseminar etter praksis i vårsemesteret. I april/mai skal studentene presentere arbeidet med bacheloroppgaven for medstudenter og veileder i april/mail. Praksislærere inviteres med i de tilfeller der studentene henter informasjon og data fra praksisskolene.

Organisering og arbeidsformer

Praksisopplæringen tredje studieår består av totalt 30 dager (10 dager høst og 20 dager vår), og skal gjennomføres på 1. - 4. trinn i grunnskolen. Studentene organiseres i praksispartier på inntil fire studenter. Praksispartiet skal være på samme praksisskole med samme praksislærer både høst og vår. Det skal legges til rette for at alle studenter også får hospitere noen timer på 5. - 7. trinn. Hvert praksisparti, skal i tillegg til praksislærer, ha en faglærer fra høgskolen som sin kontaktlærer. Kontaktlærer har et særlig ansvar for å følge opp studentene både i fagstudiet og i praksisperiodene. Det er utarbeidet egne føringer for samarbeid, innhold og organisering av praksisopplæringen i Plan for praksisopplæring.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Gjennomført praksis i tråd med føringene i Plan for praksisopplæring.

Vurderingsordning

Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert. En skriftlig individuell vurdering skal ta utgangspunkt i de nasjonale læringsutbytteformuleringene. Veiledning og vurdering av studenten i praksisopplæring er et felles ansvarsområde for faglærerne i lærerutdanningen, praksislærer og rektor. Studenten vurderes til bestått/ikke bestått etter avsluttet praksis i vårsemesteret.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2PRA171-4 Praksisopplæring 4. studieår

Emnekode: 2PRA171-4

Studiepoeng: 0

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Gjennomført og bestått praksisopplæring 1., 2. og 3. studieår.

Læringsutbytte

Hovedemnet: Skolen som organisasjon, det profesjonelle fellesskapet og samarbeid med foresatte og andre sentrale instanser utenfor skolen

Ved fullført emne skal kandidaten ha tilegnet seg følgende læringsutbytte:

Kunnskaper

Studenten

- har kunnskap om kvalitetssystem som verktøy for læring og skoleutvikling
- har kunnskap om lærerens rettigheter og plikter og om lærerarbeidet på organisasjonsnivå
- har kunnskap om forsknings- og utviklingsarbeid i skolen
- har kunnskap om skolen som organisasjon og samfunnsinstitusjon

Ferdigheter

Studenten

- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning for elevgrupper av ulike størrelser
- kan selvstendig og sammen med andre planlegge, gjennomføre og vurdere begynneropplæring
- kan planlegge undervisning med utgangspunkt i planer for ulike perioder
- kan planlegge og vurdere foreldremøter og utviklingssamtaler med elever
- kan delta i lokalt læreplanarbeid
- kan samhandle med kolleger, skoleledelse, foresatte og andre aktører i skolen
- kan med basis i teori og forskning identifisere mobbing og trakassering og drøfte måter dette kan

- håndteres på
- kan med basis i teori vurdere og bidra til utvikling av skolens læringsmiljø

Generell kompetanse

Studenten

- kan vurdere skolen i forhold til samfunnsmandatet
- har utviklet kommunikasjons- og relasjonskompetanse
- har utviklet læreridentitet basert på profesjonelle og yrkesetiske perspektiver
- har kritisk distanse til egen yrkesutøvelse
- har kunnskap, engasjement og metoder for å videreutvikle seg selv, sitt yrke og framtidig arbeidsplass gjennom kollegialt samarbeid og samhandling med eksterne aktører

Innhold

Praksisopplæringen i grunnskolelærerutdanningen skal være veiledet, vurdert og variert. Den skal inngå som en integrert del av alle fagene i utdanningen, og anses som en læringsarena på linje med fagstudiet ved lærerutdanningsinstitusjonen. Det skal være progresjon i praksisopplæringen, den skal være tilpasset studentenes fagvalg og knyttet til ulike sider av skolens virksomhet.

I praksisperioden i 4. studieår skal studentene ved Høgskolen i Hedmark:

- arbeide videre med punktene fra praksis i tredje studieår
- ha selvstendig ansvar for planlegging og gjennomføring flere sammenhengende timer/perioder
- gjennomføre noe av undervisningen uten medstudenter og praksislærer til stede
- i samtale med rektor, få kunnskap om læreres, elevs og foresattes rettigheter og plikter

Det er ikke profesjonsseminar etter praksis i 4.studieår

Organisering og arbeidsformer

Praksisopplæringen fjerde studieår består av totalt 10 dager i høstsemesteret, og skal gjennomføres på 1. - 7. trinn i grunnskolen. Studentene organiseres i praksispartier på inntil fire studenter. Praksispartiet skal være på samme praksisskole med samme praksislærer i hele perioden.

Hvert praksisparti, skal i tillegg til praksislærer, ha en faglærer fra høgskolen som sin kontaktlærer. Kontaktlærer har et særlig ansvar for å følge opp studentene både i fagstudiet og i praksisperiodene. Det er utarbeidet egne føringer for samarbeid, innhold og organisering av praksisopplæringen i Plan for praksisopplæring.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Gjennomført praksis i tråd med føringene i Plan for praksisopplæring.

Vurderingsordning

Praksisopplæringen skal være veiledet, vurdert og variert. En skriftlig individuell vurdering skal ta

utgangspunkt i de nasjonale læringsutbytteformuleringene. Veiledning og vurdering av studenten i praksisopplæring er et felles ansvarsområde for faglærerne i lærerutdanningen, praksislærer og rektor. Studenten vurderes til bestått/ikke bestått etter avsluttet praksis.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2EN1712-1 Engelsk 1, emne 1: Å lære engelsk

Emnekode: 2EN1712-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

Engelsk er et verdensspråk som spiller en sentral rolle i utdanning, arbeidsliv og fritid. Engelsklærere må kunne møte denne utfordringen for barn og unge i dag, og samtidig bidra til at elevene kan bruke engelske tekster i vid forstand og til personlig vekst, i og med at engelsk også er et danningsfag. Engelsklærerne må være trygge modeller i klasserommet, med gode språkferdigheter og god innsikt i egne læringsstrategier. I tillegg til å undervise i tråd med resultater fra relevant forskning og gjeldende læreplan, må de kunne lede læringsarbeidet for å ivareta en mangfoldig elevgruppe. Dette innebærer at lærerne må ha solid kunnskap om engelsk fagdidaktikk og om fagets plass i opplæringsløpet fra 1. til 7. trinn.

Gjennom engelskstudiet vil studentene lære å tilrettelegge opplæringen for at elever på 1.-7. trinn skal kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, kunne lese og regne og kunne bruke digitale verktøy i engelsk.

KUNNSKAP

- har kunnskap om lydsystemet i engelsk
- har kunnskap om grunnleggende ferdigheters betydning for læring og utvikling og om prosesser som kan fremme disse i engelskfaget
- har kjennskap til gjeldende læreplan for engelskfaget i skolen
- har kjennskap til ulike læremidler og lærebøker som kan brukes i opplæringen
- har kunnskap om ulike internasjonale og nasjonale prøver og kartleggingsverktøy
- har kunnskap om tilpasset språkopplæring for den aktuelle aldersgruppen
- har forståelse for læringspotensialet som ulike læringsarenaer, eksempelvis digitale media, bidrar til på barnetrinnet

FERDIGHETER

- kan planlegge, lede og vurdere elevers læringsarbeid på en måte som tar hensyn til mangfoldet i elevgruppen når det gjelder ulike behov og ulik kulturell og språklig bakgrunn
- kan legge til rette for et trygt læringsmiljø med variert, differensiert og meningsfylt læringsarbeid som fremmer utvikling av lytting, skriving, lesing og tale og et gradvis større ordforråd for alle elever
- kan utøve en helhetlig og læringsorientert vurderingspraksis

Høgskolen i Hedmark

- kan anvende fagkunnskap didaktisk og reflektert i forhold til gjeldende læreplan for grunnskolen og kritisk vurdere egen undervisning
- kan kritisk vurdere lærebøker og andre læremidler til bruk i opplæringen
- kan legge til rette for elevers arbeid med engelskspråklige tekster og utforskning av levesett og kulturuttrykk i engelsktalende land sett i relasjon til egen kultur
- kan bruke digitale verktøy i arbeidet med å fremme språklæring og formidling av fagstoff

GENERELL KOMPETANSE

- kan formidle relevant fagstoff og kommunisere på engelsk på en måte som er tilpasset målgruppen
- kan reflektere over egen læring og praksis i forhold til etiske grunnverdier og skolens ansvar for barn og unges personlige vekst
- kan arbeide selvstendig og sammen med andre for å løse identifiserte problemer knyttet til elevers læring og utvikling i engelskfaget

Innhold

- Det engelske lydsystemet, med vekt på forskjeller mellom engelsk og studentenes morsmål
- Utvikling, tilpasning og vurdering av undervisning
- Utforming og tilpasning av lærestoff egnet for elever
- Vurdering av læremidler for 1.-7. trinn
- Vurdering i engelskfaget
- Styrings- og veiledningsdokumenter i engelskfaget
- Et utvalg tekster egnet til å fremme studentenes egen utvikling som lesere og lærere

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen går i høstsemesteret og legges opp som ukentlig undervisning i form av seminarer og nettbasert arbeid, individuelt og i grupper. Aktiv deltakelse gjennom høgskolens IKT-baserte studiestøttesystem Fronter er en viktig del av studiet.

Studentene skal også utføre praktiske oppgaver slik det går fram av semesterplanen, delta på seminardager på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartssamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperioden.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i

praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende Plan for praksisopplæringen for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- 1 skriftlig oppgave
- 1 muntlig oppgave

Detaljerte retningslinjer og innleveringsfrister vil gå fram av semesterplanen.

- Obligatorisk frammøte til undervisning i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Vurderingsordning

Muntlig eksamen.

Eksamen vurderes med graderte karakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2EN1712-2 Engelsk 1, emne 2: Engelsk språk, tekst og kultur

Emnekode: 2EN1712-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

Engelsk er et verdensspråk som spiller en sentral rolle i utdanning, arbeidsliv og fritid. Engelsklærere må kunne møte denne utfordringen for barn og unge i dag, og samtidig bidra til at elevene kan bruke engelske tekster i vid forstand og til personlig vekst, i og med at engelsk også er et dannelsesfag. Engelsklærerne må være trygge modeller i klasserommet, med gode språkferdigheter og god innsikt i egne læringsstrategier. I tillegg til å undervise i tråd med resultater fra relevant forskning og gjeldende læreplan, må de kunne lede læringsarbeidet for å ivareta en mangfoldig elevgruppe. Dette innebærer at lærerne må ha solid kunnskap om engelsk fagdidaktikk og om fagets plass i opplæringsløpet fra 1. til 7. trinn.

Gjennom engelskstudiet vil studentene lære å tilrettelegge opplæringen for at elever på 1.-7. trinn skal kunne uttrykke seg muntlig og skriftlig, kunne lese og regne og kunne bruke digitale verktøy i engelsk.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har kunnskap om ordtilfanget og språkets grammatiske struktur med vekt på forskjeller og likheter mellom engelsk og norsk, samt innsikt i kulturelle konvensjoner for språkbruk
- har kunnskap om begynneropplæring i engelsk og utfordringer vedrørende overgangen fra begynnerstadiet til barnetrinnets siste del
- har kunnskap om levesett og kulturuttrykk i engelsktalende land med vekt på tekster for barn og unge som fremmer interkulturell læring, samt innsikt i språkstimulerende bruk av tekster i undervisningen
- har kjennskap til sjangere og deres sentrale kjennetegn

FERDIGHETER

Høgskolen i Hedmark

- kan bruke engelsk sikkert og funksjonelt muntlig og skriftlig tilpasset målgruppen i ulike situasjoner og være en god språkmodell for elevene
- kan veilede elever i deres språkutvikling gjennom å gjøre dem bevisst hvordan språket er bygd opp, slik at de kan gjøre seg nytte av forskjeller og likheter mellom morsmålet og engelsk
- kan legge til rette for elevers arbeid med engelskspråklige tekster og utforskning av levesett og kulturuttrykk i engelsktalende land sett i relasjon til egen kultur, med hovedvekt på skriftlige, muntlige og sammensatte tekster for barn

GENERELL KOMPETANSE

- kan formidle relevant fagstoff og kommunisere på engelsk på en måte som er tilpasset målgruppen
- kan reflektere over egen læring og praksis
- kan arbeide selvstendig og sammen med andre for å løse identifiserte problemer knyttet til elevers læring og utvikling i engelskfaget

Innhold

- Engelsk grammatikk og ordforråd, med vekt på forskjeller mellom engelsk og studentenes morsmål
- Et utvalg tekster, inkludert sanger og rim, egnet til å fremme språklig læring
- Et utvalg tekster egnet til å fremme språklig og interkulturell læring på barnetrinnet
- Analyse og egenproduksjon av tekster i forskjellige sjangere
- Vurdering av egen språkproduksjon
- Praktisk engelsk språkbruk

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen går i vårsemesteret og legges opp som seminarer og nettbasert arbeid, individuelt og i grupper. Aktiv deltakelse gjennom høgskolens IKT-baserte studiestøttesystem Fronter er en viktig del av studiet.

Et studieopphold på en uke ved det norske studiesenteret ved Universitet i York (<http://www.york.ac.uk/inst/nsc/>) er en integrert del av emnet. Studentene skal også utføre praktiske oppgaver slik det går fram av semesterplanen, delta på seminardager på høgskolen i praksisperioden, og forberede og delta i trepartssamtaler på profesjonsseminaret etter praksisperioden.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i

praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende Plan for praksisopplæringen for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

Inntil 7 arbeidsoppgaver.

Detaljerte retningslinjer og innleveringsfrister vil gå fram av semesterplanen.

Obligatorisk frammøte til undervisning i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for å bli registrert.

Vurderingsordning

5 timers individuell skriftlig eksamen.

Eksamen vurderes med graderte karakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NF171-1 Naturfag 1, emne 1: Introduksjon til naturfaget

Emnekode: 2NF171-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

For å bli en dyktig lærer i naturfag på barnetrinnet i grunnskolen trenger du solide naturfagkunnskaper og gode kunnskaper om undervisning og læring i naturfag. Gjennom arbeidet med den pedagogiske tilretteleggingen av naturfaglige emner vil du forstå naturfaglige begreper på en ny og dypere måte.

Ved å bygge videre på det samarbeidet høgskolen har med praksisskolene vil naturfaget bli nært knyttet til praksisfeltet og faget pedagogikk og elevkunnskap. Fordi naturfaget gir studentene erfaring med varierte arbeidsmåter ligger det til rette for å vektlegge tilpasset opplæring og å arbeide med de fem grunnleggende ferdighetene som elevene i grunnskolen skal utvikle; uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne og å kunne bruke digitale verktøy.

I naturfagstudiet følger vi opp og ivaretar høgskolens satsing på det flerkulturelle perspektivet.

Naturfaget vil gi studentene faglig innsikt i miljøutfordringene. Ved gode naturopplevelser og varierte arbeidsmåter ønsker vi å stimulere til naturglede og undring. I studiet legges det vekt på læring med forståelse; det å kjenne gleden ved selv å forstå naturfaglige fenomener er det beste utgangspunktet for å bli en engasjert og god naturfaglærer.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har kjennskap til vanlige begrunnelser for naturfagets plass i skolen
- har kunnskap om naturvitenskapens metoder og tenkemåter
- har kunnskap om begynneropplæring og grunnleggende ferdigheter i naturfag
- har kunnskap om hverdagsforestillinger knyttet til relevant fagstoff
- har kjennskap til navn, egenskaper og karakteristiske trekk til noen vanlige arter/grupper av organismer, samt mineraler og bergarter
- har kjennskap til naturlige og menneskeskapt faktorer som former populasjoner, biotoper og økosystemer, og kan ta utgangspunkt i lokale eksempler
- har kjennskap til hovedtrekk i den geologiske, klimatiske og biologiske utviklingen på jorda
- har oversikt over kroppens organsystemer og hovedfunksjoner med spesielt fokus på menneskets sanser

Høgskolen i Hedmark

- har kjennskap til sammenhenger mellom helse og livsstil
- har kunnskap om menneskets utvikling fra befruktning til voksen
- har kunnskap om navnsettingsregler, oppbygning og egenskaper til vanlige kjemiske stoffer, og hvordan periodesystemet kan brukes til å forklare dette
- har kunnskap om enkle kjemiske reaksjoner på makro- og mikronivå
- har kjennskap til sentrale stoffers kretsløp i naturen
- har kunnskap om fysiske fenomener på makro- og mikronivå knyttet til vann, luft, lyd og lys
- har kjennskap til energibegrepet og kan knytte det til konkrete eksempler fra naturvitenskapene
- har kunnskap om jordas årstids- og døgnvariasjoner, månefaser, sol- og måneformørkelse
- har kjennskap til vanlige værelementer og lokale værphenomener
- har kjennskap til begrepet bærekraftig utvikling og miljøutfordringer knyttet til biologisk mangfold

FERDIGHETER

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i naturfag
- kan anvende naturfaglig kunnskap i samtaler med elever om naturen og naturfaglige fenomener
- kan anvende relevant naturfagsutstyr, flere modeller og praktiske aktiviteter som støtte for elevers læring
- kan anvende varierte undervisningsmetoder inne og ute, som fremmer elevers undring og læring i naturfag
- kan tilrettelegge naturfagundervisning som fremmer alle grunnleggende ferdigheter
- kan vurdere elevenes måloppnåelse og gi læringsrettede tilbakemeldinger
- har strategier for å avdekke og eventuelt endre elevenes hverdagsforestillinger
- kan drøfte problemstillinger i naturfagundervisningen knyttet til tilpasset opplæring og undervisning i et flerkulturelt miljø
- kan bruke resultater fra naturfagdidaktisk forskning i planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning
- kan designe og lage teknologiske produkter, og vurdere produkter og prosesser
- kan bruke naturfag som støttefag i tverrfaglige og flerfaglige sammenhenger
- kan bruke naturfag som utgangspunkt for utvikling av elevers kompetanse om bærekraftig utvikling og globale miljøutfordringer

GENERELL KOMPETANSE

- har innsikt i hvordan gjeldende læreplan for grunnskolen kan brukes som utgangspunkt for naturfagundervisning
- har god forståelse av sin egen rolle og praksis som naturfaglærer
- har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger
- kjenner krav til sikkerhet i naturfagundervisningen, og kan anvende disse i undervisningen

Innhold

Naturfaget i skolen – naturfagdidaktikk

- Begrunnelse for naturfag som skolefag
- Hva er naturfagkompetanse?
- Bygging av naturfaglige begreper

Høgskolen i Hedmark

- Varierte arbeidsmåter i naturfag
- Elevenes hverdagsforestillinger i naturfag
- Organisering og tolkning av kunnskapsløftet (LK06)

Naturkunnskap

- Evolusjon og biologisk klassifikasjon. Egenskaper og karakteristiske trekk hos noen vanlige plante- og dyrearter/grupper av organismer. Bygning, formering, tilpasninger hos moser, sopp, lav, karsporeplanter og virvelløse dyr på land og i ferskvann
- Virveldyrgruppene fisk, amfibier, krypdyr og pattedyr
- Geologi (mineraler, bergarter, geologiske prosesser)
- Kjennetegn ved naturtypene skog, fjell, ferskvann og myr
- Arbeidsmåter i forbindelse med feltarbeid i naturfag (praktisk bestemmelsesarbeid, bruk av lupen, preparering, bruk terrarier, akvarier, værmålinger, utforskende arbeidsmåte)

Sentrale ideer i fysikk og kjemi

- Læringsprogresjon i forståelsen av stoffer
- Partikkelmodellen som grunnlag for å forstå gasser, væsker og faste stoffer. Om atomer, ioner og molekyler. Faseoverganger og kjemiske reaksjoner, trykk, temperatur. Dramatisering av partikkelmodellen. Veksling mellom mikro- og makronivå
- Energi som sentral idé. Energibevaring, energiformer, energikjeder
- Lyd og bølger
- Anvendelse av og sammenheng mellom de sentrale ideene partikkelmodellen og energi for å forstå naturlige og menneskeskapt faktorer som påvirker miljøet på jorda (tolkning av værdata, ozonproblematikk, drivhuseffekt, global oppvarming, energibruk)

Organisering og arbeidsformer

Studiet består av individuelt arbeid, ekskursjoner, lærerledet undervisning, veiledning og praktisk arbeid ute og inne. Fronter blir brukt som læringsplattform.

Ekskursjoner

1. Tre dagers ekskursjon. Naturkunnskap og feltarbeid
2. Ekskursjon for å studere uteskole i praksis
3. Geologiekskursjon
4. Ekskursjon til energisenter

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og

innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- En arbeidsmappe som består av tre oppgaver etter nærmere retningslinjer i undervisningsplanen (to individuelle oppgaver og én gruppeoppgave). Det vil bli gitt respons underveis fra lærer eller medstudent(er) på oppgavene.
- Obligatorisk fremmøte til all undervisning i henhold til semesterplanen. Studenten er selv ansvarlig for at deres tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

- En innleveringsmappe bestående av to arbeider. Ett arbeid velges av studenten og ett arbeid trekkes. Denne mappen teller 60 %.
- En skriftlig eksamen m/artsprøve som teller 40 %.

Dette emnet teller 50% av endelig karakter i Naturfag 1.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NF171-2 Naturfag 1, emne 2: Naturfagundervisning i barneskolen

Emnekode: 2NF171-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen særskilte

Læringsutbytte

For å bli en dyktig lærer i naturfag på barnetrinnet i grunnskolen trenger du solide naturfagkunnskaper og gode kunnskaper om undervisning og læring i naturfag. Gjennom arbeidet med den pedagogiske tilretteleggingen av naturfaglige emner vil du forstå naturfaglige begreper på en ny og dypere måte.

Ved å bygge videre på det samarbeidet høgskolen har med praksisskolene vil naturfaget bli nært knyttet til praksisfeltet og faget pedagogikk og elevkunnskap. Fordi naturfaget gir studentene erfaring med varierte arbeidsmåter ligger det til rette for å vektlegge tilpasset opplæring og å arbeide med de fem grunnleggende ferdighetene som elevene i grunnskolen skal utvikle; uttrykke seg muntlig og skriftlig, å kunne lese og regne og å kunne bruke digitale verktøy.

I naturfagstudiet følger vi opp og ivaretar høgskolens satsing på det flerkulturelle perspektivet.

Naturfaget vil gi studentene faglig innsikt i miljøutfordringene. Ved gode naturopplevelser og varierte arbeidsmåter ønsker vi å stimulere til naturglede og undring. I studiet legges det vekt på læring med forståelse; det å kjenne gleden ved selv å forstå naturfaglige fenomener er det beste utgangspunktet for å bli en engasjert og god naturfaglærer.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har kjennskap til vanlige begrunnelser for naturfagets plass i skolen
- har kunnskap om naturvitenskapens metoder og tenkemåter
- har kunnskap om begynneropplæring og grunnleggende ferdigheter i naturfag
- har kunnskap om hverdagsforestillinger knyttet til relevant fagstoff
- har kjennskap til navn, egenskaper og karakteristiske trekk til noen vanlige arter/grupper av organismer, samt mineraler og bergarter
- har kjennskap til naturlige og menneskeskapt faktorer som former populasjoner, biotoper og økosystemer, og kan ta utgangspunkt i lokale eksempler
- har kjennskap til hovedtrekk i den geologiske, klimatiske og biologiske utviklingen på jorda

Høgskolen i Hedmark

- har oversikt over kroppens organsystemer og hovedfunksjoner med spesielt fokus på menneskets sanser
- har kjennskap til sammenhenger mellom helse og livsstil
- har kunnskap om menneskets utvikling fra befruktning til voksen
- har kunnskap om navnsetningsregler, oppbygning og egenskaper til vanlige kjemiske stoffer, og hvordan periodesystemet kan brukes til å forklare dette
- har kunnskap om enkle kjemiske reaksjoner på makro- og mikronivå
- har kjennskap til sentrale stoffers kretsløp i naturen
- har kunnskap om fysiske fenomener på makro- og mikronivå knyttet til vann, luft, lyd og lys
- har kjennskap til energibegrepet og kan knytte det til konkrete eksempler fra naturvitenskapene
- har kunnskap om jordas årstids- og døgnvariasjoner, månefaser, sol- og måneformørkelse
- har kjennskap til vanlige værelementer og lokale værphenomener
- har kjennskap til begrepet bærekraftig utvikling og miljøutfordringer knyttet til biologisk mangfold

FERDIGHETER

- kan planlegge, gjennomføre og vurdere undervisning i naturfag
- kan anvende naturfaglig kunnskap i samtaler med elever om naturen og naturfaglige fenomener
- kan anvende relevant naturfagsutstyr, flere modeller og praktiske aktiviteter som støtte for elevers læring
- kan anvende varierte undervisningsmetoder inne og ute, som fremmer elevers undring og læring i naturfag
- kan tilrettelegge naturfagundervisning som fremmer alle grunnleggende ferdigheter
- kan vurdere elevenes måloppnåelse og gi læringsrettede tilbakemeldinger
- har strategier for å avdekke og eventuelt endre elevenes hverdagsforestillinger
- kan drøfte problemstillinger i naturfagundervisningen knyttet til tilpasset opplæring og undervisning i et flerkulturelt miljø
- kan bruke resultater fra naturfagdidaktisk forskning i planlegging, gjennomføring og vurdering av undervisning
- kan designe og lage teknologiske produkter, og vurdere produkter og prosesser
- kan bruke naturfag som støttefag i tverrfaglige og flerfaglige sammenhenger
- kan bruke naturfag som utgangspunkt for utvikling av elevers kompetanse om bærekraftig utvikling og globale miljøutfordringer

GENERELL KOMPETANSE

- har innsikt i hvordan gjeldende læreplan for grunnskolen kan brukes som utgangspunkt for naturfagundervisning
- har god forståelse av sin egen rolle og praksis som naturfaglærer
- har innsikt i relevante fag- og yrkesetiske problemstillinger
- kjenner krav til sikkerhet i naturfagundervisningen, og kan anvende disse i undervisningen

Innhold

Naturfaget i skolen med vekt på barnetrinnet

- Begynneropplæring i naturfag

Høgskolen i Hedmark

- Naturfag som skole- og vitenskapsfag
- Grunnleggende ferdigheter (lese, skrive, muntlig, regne, digitale) i naturfag?
- Tilpasset opplæring i naturfag (varierte arbeidsmåter, gården som læringsarena)
- Vurdering for læring i naturfag
- Planlegging av naturfagundervisning med utgangspunkt i gjeldene planverk
- Naturfagets utfordringer og muligheter i den flerkulturelle skolen
- Spesielle trekk ved naturfaglig språk og sjangre

Teknologo&design og astronomi

- Begrunnelser for teknologi og design i skolen
- Tverrfaglige arbeid med utgangspunkt i naturfag
- Planlegging, gjennomføring og vurdering av T&D-prosjekter (gjenstander som beveger seg ved hjelp av vann eller luft, gjenstander som bruker refleksjon av lys)
- Lys; farger, refleksjon, brytning, totalrefleksjon, optikk, hverdagsforestillinger om lys
- Modeller av jord – sol – måne som får fram årstids- og døgnvariasjoner, månefaser, sol- og måneformørkelse

Biologiske systemer

- Cellen som en sentral idé i naturfag
- Fotosyntese og celleånding
- Generell økologi (faktorer som former populasjoner, biotoper og økosystemer)
- Bygning, formering og tilpasninger hos blomsterplantene
- Karbonets, nitrogenets og vannets kretsløp
- Prinsipper for å forstå fordøyelses-, sirkulasjons- og respirasjonssystemet, samt samspillet mellom skjelett og muskler
- Nervesystemet inkludert syn, hørsel og bruk av modeller i undervisningen
- Rusmidler, pubertet, forplantning og yrkesetiske problemstillinger knyttet til undervisning om dette
- Skrivning i feltbiologi
- Opplæring og undervisning om naturen i et flerkulturelt perspektiv

Organisering og arbeidsformer

Studiet består av individuelt arbeid, ekskursjoner, lærerledet undervisning, praktisk arbeid ute og inne og veiledning. Fronter blir brukt som læringsplattform.

Ekskursjoner:

1. Ekskursjon til vitensenter
2. Vinterekskursjon
3. Ekskursjon til kulturlandskap
4. Ekskursjon til et gårdsbruk som tar i mot elever med spesielle behov
5. Vårekskursjon

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende Plan for praksisopplæringen for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- • • En arbeidsmappe som består av tre oppgaver etter nærmere retningslinjer i undervisningsplanen (to individuelle oppgaver og to gruppeoppgaver). Det vil bli gitt respons underveis fra lærer eller medstudent(er) på oppgavene.
- Obligatorisk fremmøte til all undervisning i henhold til undervisningsplanen. Studenten er ansvarlig for at tilstedeværelse registreres.

Vurderingsordning

1. Vurdering av innleveringsmappe bestående av to arbeider. Ett arbeid velges av studenten og ett arbeid trekkes. Innleveringsmappen teller 40 %.
2. Praktisk-muntlig eksamen. Denne teller 60 % i emne 2. Forberedelsestid: én time. Temaene gjøres kjent om lag tre uker før eksamensdagen. Eksamen omfatter faglig og fagdidaktisk teori og praktisk arbeid knyttet til ett tema. Hjelpemidler som kan brukes i forberedelsestiden: Alle trykte og skrevne hjelpemidler er tillatt. Instituttets naturfagsamlinger og utstyr er tilgjengelig.

Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter

Dette emnet teller 50% av endelig karakter i Naturfag 1.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE171-1 RLE 1, emne 1: Religion, livssyn og fagdidaktikk

Emnekode: 2RLE171-1

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

Læringsutbytte

Religion, livssyn og etikk (RLE) er et idé-, kultur- og dannelsesfag som tar opp grunnleggende fellesmenneskelige temaer. Eksistensielle og etiske spørsmål, slik disse utfordrer individ og samfunn, belyses og drøftes gjennom faglig og fagdidaktisk arbeid.

Områder som behandles er religioner og livssyn, filosofi, etikk og fagdidaktikk. Faget skal gi bred og balansert kunnskap om filosofiske og religiøse tradisjoner i global og europeisk kontekst, men med særlig vekt på forhold som har preget norsk historie og samfunnsliv. Derfor har kristendom større vekt enn andre tradisjoner.

RLE-faget skal gi lærerstudentene kunnskap og tolkningsverktøy til å undervise og lede læringsprosesser i RLE på 1.-7. trinn i grunnskolen. Studentene skal lære å arbeide med en grunnleggende fagdidaktisk tilnærming, der spørsmål om fagstoff (undervisningens *hva*) og metoder (undervisningens *hvordan*) blir drevet aktivt frem av refleksjon over hva som legitimerer fag og emner i samfunnet og i forhold til de overordnede målene for skolen (undervisningens *hvorfor*).

RLE-faget skal følge vitenskapelige normer og presentere de ulike religionene og livssynene saklig orienterende, kritisk og med respekt for deres egenart.

Faget har en brobyggerfunksjon og skal fremme flerkulturell forståelse, toleranse og respekt for menneskerettigheter. Gjennom å invitere til refleksjon, dialog og holdningsbevissthet vil faget bidra til å utvikle integrerte lærerpersonligheter.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har kunnskap om religionar og livssyn i faget: mangfald og ulike retningar, trusinnhald og oppfatningar, praksis, etikk og estetiske uttrykk, med særleg vekt på kristendommen og norske forhold
- har kunnskap om religionshistorie med vekt på eldre tid og særleg på kristendommens historie

Høgskolen i Hedmark

- fram til og med reformasjonen
- har kunnskap om heilage tekstar: hovudinnhald, historisk bakgrunn og sentrale forteljingar, med særleg vekt på Bibelen
  - har kunnskap om vestleg filosofihistorie med vekt på antikken, særleg menneskesyn og etikk, og om filosofering med barn
  - har kunnskap om humanisme som livssyn i historisk kontekst og som filosofisk perspektiv i ulike variantar i bryting med andre menneskesyn gjennom historia
  - har kunnskap om etiske teoriar og bruken av desse i høve til nokre aktuelle problemstillingar
  - har kunnskap om menneskerettane og FN's barnekonvensjon og diskusjonane om ulike konsekvensar av desse i høve til undervisninga i RLE
  - har kunnskap om diskusjonane kring kognitiv forvirring i møte med religiøst og anna kulturelt mangfald
  - har kunnskap om grunnskolefaget si historie i hovudtrekk, grunngeving, innhald og føremål
  - har kunnskap om sentrale arbeidsmåtar i faget i høve til dei aktuelle trinna
  - har kunnskap om barns gudsomgrep, religiøse førestellingar og opplevingar
  - har kunnskap om kva religiøse seremoniar og høgtider har å seie for barn
  - har kunnskap om reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag

FERDIGHEITER

- kan planleggje, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på ein sjølvstendig og fagleg gjennomtenkt måte med vekt på danningperspektiv og dei fleirkulturelle utfordringane
- kan bruke sentrale arbeidsmåtar i RLE med vekt på arbeidet med høgtider, forteljingar og estetiske uttrykk
- kan setje seg inn i borna sine tankar og førestellingar om religiøse og filosofiske spørsmål og kan samtale med dei om dette
- kan samtale med barn om tilhøve som oppstår i samband med vanskelege livssituasjonar
- kan samarbeide med andre lærarar, elevar og heimen om faget
- kan gjennomføre tilpassa opplæring i RLE, mellom anna med omsyn til elevar med bakgrunn i ulik tru og ulike livssyn
- kan kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerande arbeidsmåtar med tilsvarende vurderingsformer
- kan legge til rette for utvikling av dei grunnleggjande ferdigheitene i undervisninga
- kan reflektere kritisk over innhaldet og verdimålsettingane for faget i skolen og over forholdet mellom fag, undervisning og eiga utvikling i yrkesutøvinga
- kan bruke internett og digitale læremidlar på ein kritisk og pedagogisk måte i undervisninga

GENERELL KOMPETANSE

- har yrkesetisk kompetanse og kan sjå dette i samanheng med religiøse og livssynsmessige tradisjonar
- kan leggje til rette for samarbeid mellom heimen, skolen og lokalmiljøet
- har forståing for rolla som verdiformidlar i eit fleirkulturelt samfunn

Innhold

A. Fagdidaktikk

- Legitimering av faget i grunnskolen

- Religions- og livssynsfagets historie i Norge: utvikling, innhold og formål
- Skolens formålsparagraf
- Læreren i rollen som verdiformidler i et flerkulturelt samfunn
- Ulike tilnæringsmåter til religionsdidaktikken
- Objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE: sentrale arbeidsmåter i faget
- Tilpasset opplæring i RLE
- Samarbeid hjem, skole, lokalsamfunn
- Vurdering
- Fritaksreglene i skolen
- Ekskursjoner som metode i RLE
- Fagdidaktisk refleksjon i RLE

B. Jødedom

- Oversikt over den historiske utviklingen til jødedommen, dens utbredelse i verden og dens stilling i Norge i dag
- Jødedommens viktigste tekstkilder, trosinnhold og interne mangfold
- Sentrale fortellinger, viktige ritualer og høytider
- Etikk og levereregler
- Estetiske uttrykk i jødedommen
- Fagdidaktisk arbeid med jødedom med særlig vekt på 5.-7. trinn

C. Kristendom

- Kristendommens utbredelse i verden i dag
- Kristendommens sentrale tekstkilder og fortellinger
- Trosbekjennelser
- Symboler, ritualer og høytider
- Etikk og levereregler

- Estetiske uttrykk i kristendommen
- Sentrale kristne trostradisjoner i Norge slik disse presenterer seg selv (f.eks. Den norske kirke, læstadianismen, Den romersk-katolske kirke, pinsekarismatiske bevegelser, Jehovas vitner)
- Fagdidaktisk arbeid med kristendom med særlig vekt på 5.-7. trinn

D. Islam

- Oversikt over den historiske utviklingen til islam, dens utbredelse i verden og dens stilling i Norge i dag
- Islams viktigste tekstkilder, trosinnhold og interne mangfold
- Sentrale fortellinger, viktige ritualer og høytider
- Etikk og leveregler
- Estetiske uttrykk i islam
- Fagdidaktisk arbeid med islam med særlig vekt på 5.-7. trinn

E. Livssyn

- Hvordan livssyn fungerer som kilder til livstolkning i vår tid
- Humanismen som livssyn, historisk og aktuelt, med vekt på norske forhold
- Forholdet mellom religion og livssyn, og hvordan en kan legge til rette for møte mellom det ikke-religiøse og det religiøse livssynsperspektivet i grunnskolens RLE-undervisning
- Fagdidaktisk arbeid med livssyn med særlig vekt på 5.-7. trinn

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen vil bli organisert som forelesninger og seminarer, med studentbidrag, samtale og dialog. Det forventes aktivt selvstudium, både med tanke på emner det foreleses over og emner det ikke gis undervisning i. Arbeid i kollokviegrupper anbefales som en mulighet til felles refleksjon rundt fagstoffet, til arbeid med egne holdninger og til personlig utvikling gjennom faglige og fagdidaktiske diskusjoner. Studentene skal få erfaring med innhenting av kunnskapsmateriale ut over det som ligger i pensumlitteraturen, f.eks. gjennom bruk av bibliotek og arbeid med elektroniske medier. Fokus på kildekritikk og etiske perspektiver ved nettbruk, kunnskapsinnhenting, kunnskapsformidling og kommunikasjon er en del av dette.

Deler av undervisningen kan dekket gjennom ekskursjoner, f.eks. ved besøk til ulike religioners gudshus. På RLE 1 inngår det vanligvis et tilbud om deltakelse på studietur til Roma. Studieturen foregår normalt i april.

Deltakelse i en faglig seminarrekke, med studentbidrag, tekstarbeid og oppgaveløsning er obligatorisk.

Det vil gjøres nærmere rede for omfang og innhold i disse seminarene i semesterplanene. I arbeidet med seminarrekken oppfordres det til bruk av digitale verktøy både til innhenting av stoff og i presentasjoner.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Deltakelse i ekskursjon til Oslo jf. semesterplanen
- Deltakelse i seminarrekke jf. semesterplanen
- Obligatorisk fremmøte til undervisningen i henhold til semesterplanen. Studentene er selv ansvarlige for å bli registrert

Vurderingsordning

Individuell skriftlig eksamen (6 timer)

Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2RLE171-2 RLE 1, emne 2: Religion, filosofi og etikk

Emnekode: 2RLE171-2

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Ingen spesielle krav

Læringsutbytte

Religion, livssyn og etikk (RLE) er et idé-, kultur- og dannelsesfag som tar opp grunnleggende fellesmenneskelige temaer. Eksistensielle og etiske spørsmål, slik disse utfordrer individ og samfunn, belyses og drøftes gjennom faglig og fagdidaktisk arbeid.

Områder som behandles er religioner og livssyn, filosofi, etikk og fagdidaktikk. Faget skal gi bred og balansert kunnskap om filosofiske og religiøse tradisjoner i global og europeisk kontekst, men med særlig vekt på forhold som har preget norsk historie og samfunnsliv. Derfor har kristendom større vekt enn andre tradisjoner.

RLE-faget skal gi lærerstudentene kunnskap og tolkningsverktøy til å undervise og lede læringsprosesser i RLE på 1.-7. trinn i grunnskolen. Studentene skal lære å arbeide med en grunnleggende fagdidaktisk tilnærming, der spørsmål om fagstoff (undervisningens *hva*) og metoder (undervisningens *hvordan*) blir drevet aktivt frem av refleksjon over hva som legitimerer fag og emner i samfunnet og i forhold til de overordnede målene for skolen (undervisningens *hvorfor*).

RLE-faget skal følge vitenskapelige normer og presentere de ulike religionene og livssynene saklig orienterende, kritisk og med respekt for deres egenart.

Faget har en brobyggerfunksjon og skal fremme flerkulturell forståelse, toleranse og respekt for menneskerettigheter. Gjennom å invitere til refleksjon, dialog og holdningsbevissthet vil faget bidra til å utvikle integrerte lærerpersonligheter.

Studenten skal ha tilegnet seg følgende læringsutbytte

KUNNSKAP

- har kunnskap om religionar og livssyn i faget: mangfald og ulike retningar, trusinnhald og oppfatningar, praksis, etikk og estetiske uttrykk, med særleg vekt på kristendommen og norske forhold
- har kunnskap om religionshistorie med vekt på eldre tid og særleg på kristendommens historie

Høgskolen i Hedmark

- fram til og med reformasjonen
- har kunnskap om heilage tekstar: hovudinnhald, historisk bakgrunn og sentrale forteljingar, med særleg vekt på Bibelen
  - har kunnskap om vestleg filosofihistorie med vekt på antikken, særleg menneskesyn og etikk, og om filosofering med barn
  - har kunnskap om humanisme som livssyn i historisk kontekst og som filosofisk perspektiv i ulike variantar i bryting med andre menneskesyn gjennom historia
  - har kunnskap om etiske teoriar og bruken av desse i høve til nokre aktuelle problemstillingar
  - har kunnskap om menneskerettane og FN's barnekonvensjon og diskusjonane om ulike konsekvensar av desse i høve til undervisninga i RLE
  - har kunnskap om diskusjonane kring kognitiv forvirring i møte med religiøst og anna kulturelt mangfald
  - har kunnskap om grunnskolefaget si historie i hovudtrekk, grunngjeving, innhald og føremål
  - har kunnskap om sentrale arbeidsmåtar i faget i høve til dei aktuelle trinna
  - har kunnskap om barns gudsomgrep, religiøse førestellingar og opplevingar
  - har kunnskap om kva religiøse seremoniar og høgtider har å seie for barn
  - har kunnskap om reglement for fritak på religiøst og livssynsmessig grunnlag

FERDIGHEITER

- kan planleggje, gjennomføre og vurdere RLE-undervisning på ein sjølvstendig og fagleg gjennomtenkt måte med vekt på danningperspektiv og dei fleirkulturelle utfordringane
- kan bruke sentrale arbeidsmåtar i RLE med vekt på arbeidet med høgtider, forteljingar og estetiske uttrykk
- kan setje seg inn i borna sine tankar og førestellingar om religiøse og filosofiske spørsmål og kan samtale med dei om dette
- kan samtale med barn om tilhøve som oppstår i samband med vanskelege livssituasjonar
- kan samarbeide med andre lærarar, elevar og heimen om faget
- kan gjennomføre tilpassa opplæring i RLE, mellom anna med omsyn til elevar med bakgrunn i ulik tru og ulike livssyn
- kan kombinere kravet om objektiv, kritisk og pluralistisk undervisning i RLE med varierte, elevaktive og engasjerande arbeidsmåtar med tilsvarende vurderingsformer
- kan legge til rette for utvikling av dei grunnleggande ferdigheitene i undervisninga
- kan reflektere kritisk over innhaldet og verdimålsettingane for faget i skolen og over forholdet mellom fag, undervisning og eiga utvikling i yrkesutøvinga
- kan bruke internett og digitale læremidlar på ein kritisk og pedagogisk måte i undervisninga

GENERELL KOMPETANSE

- har yrkesetisk kompetanse og kan sjå dette i samanheng med religiøse og livssynsmessige tradisjonar
- kan leggje til rette for samarbeid mellom heimen, skolen og lokalmiljøet
- har forståing for rolla som verdiformidlar i eit fleirkulturelt samfunn

Innhold

A. Fagdidaktikk

- Å undervise i RLE på 1.-7.trinn med utgangspunkt i læreplanens kompetansemål
- Fortelling og bilde som utgangspunkt for samtale og forståelse av seg selv og andre i RLE
- Høytider som kunnskapskilde om religioner
- Religion og populærkultur

B. Kristendom

- Bibelsyn
- Bibelen som historisk, litterært og religiøst dokument. Bibel og kultur
- Skrifter og skriftgrupper i Bibelen, den store bibelske fortelling
- Hovedlinjer og hovedtanker i 1 og 2 Mosebok, utvalgte tekster fra Salmenes bok, Matteusevangeliet, Lukasevangeliet, Apostelgjerningene og Johannes åpenbaring
- Oversikt over hovedlinjer i europeisk kristendomshistorie, med vekt på oldtiden, middelalderen og reformasjonen
- Oversikt over hovedlinjer i norsk kristendomshistorie
- Kirke- og kristenliv i Norge i dag
- Fagdidaktisk arbeid med Bibel og kristendommens historie på 1.-7. trinn

C. Hinduisme og buddhisme

- Om østlige religioner: likheter og forskjeller
- Oversikt over den historiske utviklingen til hinduisme og buddhisme, deres utbredelse i verden og deres stilling i Norge i dag
- Hinduismens og buddhismens viktigste tekstkilder, trosinnhold og interne mangfold
- Sentrale fortellinger, viktige ritualer og høytider
- Etikk og levereregler
- Estetiske uttrykk i hinduisme og buddhisme
- Fagdidaktisk arbeid med hinduisme og buddhisme på 1.-7. trinn

D. Filosofi

- Ulike syn på hva filosofi er
- Virkelighetsoppfatning, menneskesyn og etikk hos utvalgte tenkere i antikken og middelalderen, som Sokrates, Platon, Aristoteles, Augustin og Thomas
- Menneskerettigheter og barns rettigheter og konsekvenser for RLE-undervisningen
- Den filosofiske samtale i skolen
- Fagdidaktisk arbeid med filosofi på 1.-7. trinn

E. Etikk

- Ulike syn på hva etikk er
- Grunnbegreper og ulike tilnæringsmåter i etikken
- Drøfting av aktuelle etiske spørsmål, som natur og miljø, mobbing og forholdet mellom kjønnene
- Etikkundervisning og verdiformidling i en flerkulturell skole
- Lærerens møte med barn i sorg og krise
- Fagdidaktisk arbeid med etikk på 1.-7. trinn

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen vil bli organisert som forelesninger og seminarer, med studentbidrag, samtale og dialog. Det forventes aktivt selvstudium, både med tanke på emner det foreleses over og emner det ikke gis undervisning i. Arbeid i kollokvegrupper anbefales som en mulighet til felles refleksjon rundt fagstoffet, til arbeid med egne holdninger og til personlig utvikling gjennom faglige og fagdidaktiske diskusjoner. Studentene skal få erfaring med innhenting av kunnskapsmateriale ut over det som ligger i pensumlitteraturen, f.eks. gjennom bruk av bibliotek og arbeid med elektroniske medier. Fokus på kildekritikk og etiske perspektiver ved nettbruk, kunnskapsinnhenting, kunnskapsformidling og kommunikasjon er en del av dette.

Deler av undervisningen kan dekket gjennom ekskursjoner, f.eks. ved besøk til ulike religioners gudshus. På RLE 1 inngår det vanligvis et tilbud om deltakelse på studietur til Roma. Studieturen foregår normalt i april.

Deltakelse i en faglig seminarrekke, med studentbidrag, tekstarbeid og oppgaveløsning er obligatorisk. Det vil gjøres nærmere rede for omfang og innhold i disse seminarene i semesterplanene. I arbeidet med seminarrekken oppfordres det til bruk av digitale verktøy både til innhenting av stoff og i presentasjoner.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæringen* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfaget, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. Plan for praksisopplæringen og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Deltakelse i seminarrekke jf. semesterplanen
- Obligatorisk fremmøte til undervisningen i henhold til semesterplanen. Studentene er selv ansvarlige for å bli registrert

Vurderingsordning

- Faglig/fagdidaktisk gruppeoppgave, 7-8 sider, gruppestørrelse: Normalt 2 personer. Teller 49%.
- Individuell muntlig eksamen. Teller 51%

Eksamen vurderes med graderte bokstavkarakterer fra A-F, der E er laveste ståkarakter.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2MA171-3 Matematikk 2 i GLU 1-7: Emne 1

Emnekode: 2MA171-3

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Matematikk 1 i enten grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.-trinn, eller i allmennlærerutdanningen, eller tilsvarende forkunnskaper.

Læringsutbytte

I dette emnet fordyper studenten seg i noen av temaene fra Matematikk 1 i grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.trinn. Fokus er her mer konsentrert og forskningsrettet enn i matematikk 1.

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om matematikdidaktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barnetrinnet
- har inngående undervisningskunnskap knyttet til progresjonen i matematikkopplæringen gjennom grunnskolen: begynneropplæring, overgangen fra barnehage til skole, og overganger mellom trinnene i skolen.
- har undervisningskunnskap i og om matematisk teoridannelse knyttet til den systematiske oppbygningen av matematiske emner, blant annet plangeometri og tallteori
- har kunnskap om hvordan viten i matematikk utvikles gjennom undersøkelser og eksperimenter og påfølgende bevisføring
- har kunnskap om ulike typer matematiske bevis, argumentasjonsformer og modeller innen blant annet algebra, funksjonslære og statistikk
- har kjennskap til kvantitative og kvalitative metoder som er relevante i matematikdidaktisk forskning

FERDIGHETER

Studenten

- kan formidle spesialkunnskap innen et utvalgt matematikdidaktisk og/eller matematikfaglig emne relevant for trinn 1-7
- kan bruke kvantitative og kvalitative forskningsmetoder til å gjennomføre matematikdidaktiske undersøkelser
- kan arbeide teoriforankret og systematisk med kartlegging av matematikkvansker og opplæring tilpasset elever som har matematikkvansker, for eksempel gjennom strategiopplæring

Høgskolen i Hedmark

- kan bidra i lokalt læreplanarbeid
- kan vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
- kan bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan initiere og lede lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- kan delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

Innhold

- Fordypning og videre linjer fra de skolefaglige hovedområdene
  - Tall og algebra
  - Geometri
  - Måling
- Matematisk teoridannelse
- Bevis og argumentasjon
- Representasjonsformer og visualisering
- Eksperimenterende og utforskende arbeidsmåter
- Dynamisk programvare og IKT i matematikkundervisningen

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen i Matematikk 2 består av individuelt arbeid, veiledning, arbeid i basisgrupper, seminarer og lærerledet undervisning. Det blir ved oppstart i hvert semester delt ut en semesterplan med nødvendig organisatorisk beskrivelse av undervisningen det aktuelle semesteret. Det vil i tillegg bli utarbeidet arbeidsprogrammer for spesifiserte perioder med detaljert oversikt over organisering, aktuelt lesestoff, øvingsoppgaver og innleveringsoppgaver.

Det nettbaserte studiestøttesystemet Fronter benyttes i undervisningen.

Et variert utvalg av digitale/tekniske undervisningsverktøy vil bli brukt i kurset.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæring* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfagene, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. *Plan for praksisopplæring* og fagplanene supplerer hverandre.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Godkjent to obligatoriske innleveringsoppgaver
- Obligatorisk frammøte til undervisning i samsvar med semesterplan/arbeidsprogram
- Deltakelse på seminarer og ekskursjoner i samsvar med semesterplan/arbeidsprogram

Vurderingsordning

Matematikk 2 - Emne 1 vurderes med gradert karakter og gis på grunnlag av en 5 timers skriftlig eksamen som gis ordinært ved midten av tredje studieår. Karakteren teller 50% av endelig karakter i faget.

Tillatte hjelpemidler til eksamen:

- Gjeldende læreplan for grunnskolen
- Lommeregner av valgfri type, men med tomt minne

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2MA171-4 Matematikk 2 GLU 1-7: Emne 2

Emnekode: 2MA171-4

Studiepoeng: 15

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Matematikk 1 i enten grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.-trinn, eller i allmennlærerutdanningen, eller tilsvarende forkunnskaper.

Læringsutbytte

I dette emnet fordyper studenten seg i noen av temaene fra Matematikk 1 i grunnskolelærerutdanningen for 1.-7.trinn. Fokus er her mer konsentrert og forskningsrettet enn i matematikk 1.

KUNNSKAP

Studenten

- har kunnskap om matematikkdiraktisk forskning med relevans for utvikling av undervisningskunnskap i matematikk og elevers læring på barnetrinnet
- har inngående undervisningskunnskap knyttet til progresjonen i matematikkopplæringen gjennom grunnskolen: begynneropplæring, overgangen fra barnehage til skole, og overganger mellom trinnene i skolen.
- har undervisningskunnskap i og om matematisk teoridannelse knyttet til den systematiske oppbygningen av matematiske emner, blant annet plangeometri og tallteori
- har kunnskap om hvordan viten i matematikk utvikles gjennom undersøkelser og eksperimenter og påfølgende bevisføring
- har kunnskap om ulike typer matematiske bevis, argumentasjonsformer og modeller innen blant annet algebra, funksjonslære og statistikk
- har kjennskap til kvantitative og kvalitative metoder som er relevante i matematikkdiraktisk forskning

FERDIGHETER

Studenten

- kan formidle spesialkunnskap innen et utvalgt matematikkdiraktisk og/eller matematikkfaglig emne relevant for trinn 1-7
- kan bruke kvantitative og kvalitative forskningsmetoder til å gjennomføre matematikkdiraktiske undersøkelser
- kan arbeide teoriforankret og systematisk med kartlegging av matematikkvansker og opplæring tilpasset elever som har matematikkvansker, for eksempel gjennom strategiopplæring

- kan bidra i lokalt læreplanarbeid
- kan vurdere elevenes læring i faget som grunnlag for tilrettelegging av undervisning og tilpasset opplæring
- kan bruke varierte undervisningsformer forankret i teori og egen erfaring, herunder valg, vurdering og utforming av oppgaver og aktiviteter

GENERELL KOMPETANSE

Studenten

- kan initiere og lede lokalt utviklingsarbeid knyttet til matematikkundervisning
- kan delta og bidra i FoU-prosjekter og andre samarbeidsprosjekter med tanke på å forbedre matematikkfagets praksis

Innhold

- Fordypning videre linjer fra det skolefaglige hovedområdet Statistikk og sannsynlighet
- Statistikk knyttet til kvantitativ forskningsmetode
- Kvalitativ forskningsmetode knyttet til læring og undervisning i matematikk
- Bruk av forskning og undersøkelser som undervisningsverktøy
- Fordypning i utvalgte matematikkdiraktiske emner

Organisering og arbeidsformer

Undervisningen i Matematikk 2 består av individuelt arbeid, veiledning, arbeid i basisgrupper, seminarer og lærerledet undervisning. Det blir ved oppstart i hvert semester delt ut en semesterplan med nødvendig organisatorisk beskrivelse av undervisningen det aktuelle semesteret. Det vil i tillegg bli utarbeidet arbeidsprogrammer for spesifiserte perioder med detaljert oversikt over organisering, aktuelt lesestoff, øvingsoppgaver og innleveringsoppgaver.

Det nettbaserte studiestøttesystemet Fronter benyttes i undervisningen. Et variert utvalg av digitale/tekniske undervisningsverktøy vil bli brukt i kurset.

Praksis

Praksis er en integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knyttet sammen blant annet gjennom praktiske oppgaver som studentene skal forberede på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Samtidig skal studentenes erfaringer fra praksis være gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardager på høgskolen og i trepartsamtaler med studenter, praksislærere og faglærere.

Vi viser til gjeldende *Plan for praksisopplæring* for detaljert informasjon om fokusområder og innhold i praksisperiodene. For studenten skal undervisningsfagene, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjøre en helhet. *Plan for praksisopplæring* og fagplanene supplerer hverandre.

Internasjonalt semester

Det vil bli gjort nødvendige tilpassinger i fagplanen for studenter som har internasjonalt opphold ved en av høgskolens samarbeidspartnere i utlandet i vårsemesteret. Studentene vil kunne få individuelt tilpassede arbeidskrav og tilrettelagt muntlig eksamen.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Godkjent fordypningsoppgave som tar utgangspunkt i et utvalgt matematikdidaktisk og /eller matematikfaglig emne relevant for 1.-7.-trinn. Fordypningsoppgaven er med å danne grunnlaget for den muntlige eksamenen i emne 2.
- Obligatorisk frammøte til undervisning i samsvar med semesterplan/arbeidsprogram
- Deltakelse på seminarer og ekskursionsjoner i samsvar med semesterplan/arbeidsprogram

Vurderingsordning

Matematikk 2 - Emne 2 vurderes med gradert karakter som gis på grunnlag av en muntlig eksamen. I den muntlige eksaminasjonen vil deler av tiden gå med til at kandidaten presenter sin fordypningsoppgave. Videre vil det bli gitt spørsmål knyttet til fordypningsoppgaven og fra andre aktuelle temaer i emne 2. Karakteren i emne 2 gis på grunnlag av presentasjon av fordypningsoppgaven, samt den øvrige eksaminasjonen. Karakteren teller 50% av endelig karakter i faget.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap

2NK171-3 Norsk 2 i GLU 1-7

Emnekode: 2NK171-3

Studiepoeng: 30

Språk

Norsk

Forkunnskaper

Norsk 1 for GLU 1.-7.trinn eller tilsvarende må være fullført og bestått.

Læringsutbytte

I norsk 2 skal studentane få ei utvida, forskingsbasert innsikt i norsk språk- og tekstkunnskap og fagdidaktikk, også i eit andrespråksperspektiv; dei skal arbeide meir med dei grunnleggande ferdigheitene og med eit breitt spekter av arbeidsmåtar, slik at dei skal få ei djupare forståing av samanhengen mellom fag, fagdidaktikk og praksis.

Kunnskapar

Studenten

- har kunnskapar om norsk språkssystem, også i eit kontrastivt perspektiv
- har kunnskapar om andrespråkslæring og fleirspråklegheit
- har kunnskapar om kva som kjenneteiknar språkleg kommunikasjon i ulike medium
- har kunnskapar om språklege endringsprosessar i fortid og samtid, om normeringsspørsmål i moderne norsk og om sentrale kjenneteikn ved norske talemålsvarietetar
- har utvida kunnskapar om munnlege og skriftlege sjangrar
- har kjennskap til teoriar om samansette tekstar på papir og skjerm.
- har utvida kunnskapar om litteratur for barn i fortid og samtid, i ulike sjangrar og medium, og noko kunnskapar om ungdomslitteratur
- har kunnskap om remediering av barnelitterære tekstar
- har inngåande kjennskap til teoriar om lesing og skriving, særleg knytt til den andre lese- og skriveopplæringa
- har innsikt i korleis elevar frå 1. til 7. trinn utviklar kunnskapar om munnlege og skriftlege sjangrar og kan nytte dei i eige tekstarbeid
- har kunnskapar om kva for funksjonar lesing og skriving har hatt og har i kulturen vår

Ferdigheiter

Studenten

- kan organisere og drive tilpassa lese- og skriveopplæring for 1. til 7. trinn etter fagleg grunngevevne prinsipp, også for elevar med norsk som andrespråk
- kan bruke språk- og tekstkunnskap aktivt i rettleiing av elevar i lese- og skriveprosessen

- kan rettleie i arbeidet med tekstar slik at elevane kan utvikle seg sjølve, skaffe seg kunnskapar og førebu seg for aktiv deltaking i offentlege rom og samfunnet som eit heile
- kan vurdere og reflektere omkring ulike slags prøver i lesing og skriving og nytte resultatet av dei til fagleg utvikling for elevane
- kan leggje til rette for den munnlege språkutviklinga til elevane
- kan analysere, tolke og vurdere skjønnlitterære tekstar for barn og ungdom og setje dei inn i ein større kulturell og historisk samanheng
- kan lese, analysere, tolke og vurdere samansette tekstar, digitale og trykte, og setje dei inn i ein større kulturell og offentleg samanheng

Generell kompetanse

Studenten

- er sikker munnleg språkbrukar og stø i skriftleg bokmål og nynorsk og har kompetanse i skriving av fagtekstar
- kan vurdere eigen praksis som norsklærer og grunnge vurderingane
- har innsikt i norskfagets breidd og samanhengar og kan reflektere kritisk og konstruktivt
- har eit medvite forhold til korleis samtalen mellom lærar og elevar, og samtalen elevane imellom, kan fungere som reiskap for læring

Innhold

- Språklege emne
  - språk som system: morfologi og syntaks i norsk og kontrastivt perspektiv
  - fleirspråklegheit i teori og praksis
  - språkending og talemålsvariasjon. Geografisk, sosial og etnisk variasjon.
  - språknormeringsspørsmål i moderne norsk
  - språk i ulike medium og ulike sjangrar
- Tekstlege emne
  - munnlege og skriftlege sjangrar
  - hypertekst og samansette tekstar
  - tekstar for barn og unge i ulike sjangrar og medium
  - eit historisk perspektiv på barne- og ungdomslitteratur
  - norsk litteratur og litteraturdidaktikk i fleirspråkleg perspektiv
  - medial adaptasjon
- Lesing
  - elevanes munnlege ferdigheiter
  - vidaregåande leseopplæring. Motivasjon og lesestrategiar
  - leseopplæring for fleirspråklege elevar
  - vurdering av leseferdigheiter
  - lese- og skrivevanskar. Kartlegging, årsaker, førebyggjing, avhjelping
  - lesing i ulike fag
  - lesing av digitale og andre samansette tekstar
- Skriving
  - vidaregåande skriveopplæring. Skriveprosessar, skrivesituasjonar. Utvikling av elevens sjangerkunnskap.
  - skriveopplæring for fleirspråklege elevar
  - vurdering av skriveferdigheiter

- elevtekstanalyse og responsarbeid
- skriving i ulike fag
- skriving og skriveopplæring med digitale verktøy

Organisering og arbeidsformer

Faget er delt inn i fire hovuddelar: språklege emne, tekstlege emne, lesing og skriving, som vil gå parallelt gjennom året. Det vil bli lagt opp til individuelt arbeid, arbeid i grupper, seminar (evt. nettseminar) og førelesingar. Det vil bli gitt rettleiing på skriftlege oppgåver, som studentane kan arbeide vidare med før innlevering av eksamensarbeidet (sjå pkt 12).

Det nettbaserte studiestøttesystemet Fronter vert nytta i undervisninga. Faget vil vere tilpassa studentar både frå campus-baserte og samlingsbaserte studium.

Praksis

Praksis er ein integrert del av fagstudiet. Arbeidet med faget og praksis er knytt saman mellom anna gjennom praktiske oppgåver som studentane skal førebu på høgskolen og gjennomføre i praksisperioden. Dessutan skal studentane sine erfaringar frå praksis vere gjenstand for etterarbeid og fagdidaktisk refleksjon på seminardagar på høgskolen og i trepartsamtalar med studentar, praksislærarar og faglærarar.

I løpet av dei to praksisperiodane skal studentane:

- Planleggje, gjennomføre og vurdere eit undervisningsopplegg i lesing, inkludert individuell rettleiing av elevar i denne lesinga
- Planleggje, gjennomføre og vurdere eit undervisningsopplegg i skriving, inkludert gje tilbakemelding på skriftlege tekstutkast frå elevar
- Om muleg, arbeide individuelt med ein eller fleire minoritetspråklege elevar i lese- og skriveopplæring.
- Innhente ein elevtekst.

Vi viser til gjeldande *Plan for praksisopplæring* for detaljert informasjon om fokusområde og innhald i praksisperiodane. For studenten skal undervisningsfaga, pedagogikk og elevkunnskap og praksis utgjere ein heilskap. *Plan for praksisopplæring* og fagplanane supplerer kvarandre.

Studentar som har internasjonalt opphald

Det vil bli gjort naudsynte tilpassingar i fagplanen for studentar som har internasjonalt opphald ved ein av høgskolen sine samarbeidspartnarar i utlandet i vårsemesteret. Studentane vil kunne få individuelt tilpassa arbeidskrav.

Obligatoriske krav som må være godkjent før man kan avlegge eksamen

- Obligatorisk frammøte til undervisninga i samsvar med undervisningsplanen.
- Inntil 4 individuelle skriftlege oppgåver med refleksjonsskriv, spesifiserte i undervisningsplanen, skal vere innleverte og godkjende. Oppgåvene skal vere fordelte på begge målformer.
- Éi skriftleg gruppeoppgåve med refleksjonsskriv skal vere innlevert og godkjend. Det er ikkje

krav til målform.

- Korte faglege innspel knytte til emne i pensum eller medstudentar si skriving, spesifiserte i undervisningsplanen, skal vere utførte.

Vurderingsordning

Det er to element i den avsluttande vurderinga: ei samling individuelle skriftlege tekstar og ein individuell munnleg eksamen.

Tekstsamlinga skal innehalde:

- To individuelle skriftlege oppgåver som studenten vel frå dei individuelle oppgåvene studenten har skrive som arbeidskrav (jf punkt 9 og 11). Éin tekst må vere på bokmål og éin på nynorsk.
- Eitt refleksjonsskriv (valfri målform)

Tekstane vert vurderte samla med gradert bokstavkarakter frå A til F, der E er lågaste ståkarakter.

Munnleg eksamen

Etter tekstsamlinga er vurdert og har fått ein gradert karakter som er til bestått, blir det gjennomført ein munnleg eksamen der studenten kan få spørsmål i alle delar av pensum.

Den munnlege eksamen må vere til bestått. Når den er til bestått, vil den kunne justere den gitte karakteren på tekstsamlinga inntil eitt trinn opp eller ned.

Ansvarlig avdeling

Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap